

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

11 Ἰανουαρίου 1876

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἑρμηνεύει ὑπὸ Α. Σ. Βυζαντίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡ Ἑλλάς γεωγραφικῶς καὶ ἱστορικῶς. Διοί-
κησις καὶ θεσμοί.

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 1.

Ἑρ.—Τί εἶναι ἡ Ἑλλάς;

Ἀπ.—Ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα κειμένη πρὸς με-
σημβρίαν τῆς Εὐρώπης, περιβρεχομένη πανταχό-
θεν σχεδὸν ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ συγκειμένη ἐκ
στερεῶς καὶ ἐκ νήσων. Ἐχει κλίμα ποικίλον
μὲν, ἀλλ' εὐκραές, γῆν δὲ παράγουσαν ἀφθόνως
εἶδη τινὰ προϊόντων.

Ἑρ.—Πόσους κατοίκους ἔχει ἡ Ἑλλάς;

Ἀπ.—Μετά τὴν ἔνωσιν τῆς Ἐπτανήσου, οἱ
κάτοικοι ἀνῆλθον εἰς 1,457,894 ψυχάς.

Ἑρ.—Τοῦτο ἀπεκάλουν Ἑλλάδα καὶ οἱ παλαιοί;

Ἀπ.—Κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους, Ἑλλάς
ἀπεκαλεῖτο μικρὸν τι μέρος τῆς Θεσσαλίας, βαθ-
μῆδὸν δὲ τὸ ὄνομα ἐπεξετάθη καθ' ὅλην τὴν
Στερεάν καὶ τὴν Πελοπόννησον καὶ περιέλαβε κα-
τόπιν καὶ τὴν Ἡπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ἐάν
δὲ θελήσῃ τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἑλληνικοὺς καὶ
πάντας τοὺς τόπους, ὅπου περιήγαγετὰ νικηφόρα
αὐτοῦ ὅπλα ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἢ ὅπου ἔπεμ-
ψαν ἀποίκους καὶ ἐφύτευσαν τὸν πολιτισμὸν οἱ
ἀρχαῖοι Ἕλληνες, πάντες σχεδὸν οἱ παράλιοι
τόποι τῆς Μεσογείου καὶ ἡ Ἀσία δόκιμος
πρέπει νὰ περιληφθῶσιν ὁμοίως εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἑρ.—Οἱ τόποι πῆς κυρίως Ἑλλάδος ἀπετέλουν
μίαν πολιτείαν;

Ἀπ.—Ὅχι· ἡ παλαιὰ Ἑλλάς ἦτο διηρημένη
εἰς πολλὰς πολιτείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων διέ-
πρεψαν ἰδίως αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη. Καὶ πολ-
λάκις μὲν αἱ πολιτεῖαι αὗται ἐδιχονόουν καὶ
ἐμάχοντο πρὸς ἀλλήλας· ἀλλὰ καὶ πολλάκις
συμμαχήσασαι διέπραξαν θαυμάσια κατ' ἐξωτε-
ρικῶν ἐχθρῶν καὶ ἔσωσαν ἰδίως τὸν εὐρωπαϊκὸν
πολιτισμὸν ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς τῶν
Περσῶν. Εἶχον προσέτι κοινὰ ἱερὰ καὶ ἐτέλουν
ἀδελφικῶς πολλὰς ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις.

Ἑρ.—Αἱ ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι ὑπῆρξαν ἐπὶ μα-
κρὸν χρόνον ἀνεξάρτητοι;

Ἀπ.—Οἱ ἄπαυστοι ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐξησθέ-
νισαν ἐπὶ τοσοῦτον τοὺς Ἕλληνας, ὥστε ἐπὶ τέ-

λους ὑπετάχθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἡ Ἑλ-
λὰς μετεβλήθη εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ὅτε δὲ
κατέπεσεν ἡ Ῥωμαϊκὴ παντοκρατορία, ὁ τόπος
οὗτος ὑπέστη τοσαύτας ἐπιδρομὰς βαρβάρων καὶ
τοσάκις ἥλλαξε κυριάρχας, ὥστε ἄπορον εἶναι
πῶς διέσωσε τὸ ζώπυρον τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ αὐ-
θυπαρξίας.

Ἑρ.—Τί φρονεῖς περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ση-
μερινῶν Ἑλλήνων;

Ἀπ.—Φρονῶ ὅτι εἶναι ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν,
καίτοι ἰδιότροποι τινες σοφοὶ διημισηθήτησαν
τὴν γνησιότητα τῆς καταγωγῆς ταύτης. Ὁ ἐλ-
ληνισμὸς ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιαίτερον προσόν, ὅτι οὐ
μόνον ἐτήρησεν ἀείποτε ἄθικτον τὸν πυρῆνα αὐτοῦ
ἀπὸ πάσης ξένης ἐπιδράσεως, ἀλλ' ἐξημέρωσε καὶ
τοὺς κατακτητὰς διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῆς διανοίας
καὶ τῆς γλώσσης, ὥστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι
μᾶλλον οὗτοι ἐξελληνίσθησαν, ἢ ἐκεῖνος ἀπεβαρ-
βαρώθη. — Ἡ ὁμοιότης τῶν ἡθῶν, τῶν ἐθίμων καὶ
τοῦ χαρακτῆρος καὶ ἡ ταυτότης τῆς γλώσσης
πρόκεινται ἀναμφίλεκτον μαρτύριον τῆς γνησιό-
τητος τῆς ἑλληνικῆς καταγωγῆς.

Ἑρ.—Τίς ἦτον ὁ τελευταῖος κατακτητῆς, ἐξ
οὗ μολίς πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἀπηλλάγη ἡ
Ἑλλάς;

Ἀπ.—Οἱ Τούρκοι, τυραννήσαντες τὴν Ἑλλάδα
ἐπὶ τετρακόσια ἔτη.

Ἑρ.—Πῶς ἀπετίναξεν ἡ Ἑλλάς τὸν ἐπονείδι-
στον τοῦτον ζυγόν;

Ἀπ.—Αἱ ἑπταετοὺς πολέμου, καθ' ὃν ἔστησε
κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν τρόπαια ἀντάξια τῶν
παλαιῶν. Ἐπὶ τέλους ἡ Εὐρώπη, θαυμάσασα τὸ
μέγεθος τοῦ ἡρώισμου καὶ τῆς αὐταρπαγῆς
τῶν Ἑλλήνων, συνήνεσε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν
ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, κατήρτισεν αὐτὴν
εἰς βασίλειον καὶ ἔπεμψε πρῶτον βασιλέα τὸν
ἡγεμονόπαιδα τῆς Βαυαρίας Ὁθωνα.

Ἑρ.—Ποῖον πολίτευμα ἀνίδρυσεν ὁ βασιλεὺς
Ὁθων;

Ἀπ.—Μέχρι τοῦ 1843 τὴν ἀπόλυτον Μοναρ-
χίαν· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μετὰ ἔνο-
πλον διαμαρτύρησιν τοῦ λαοῦ, καθιδρύθη τὸ
συνταγματικὸν πολίτευμα.

Ἑρ.—Τοῦτο τὸ πολίτευμα διέπει καὶ σήμερον
τὴν Ἑλλάδα;

Ἀπ.—Μάλιστα, ἀλλ' ὑπ' ἄλλον βασιλέα, τὸν
Γεώργιον Α', ὃν ἐκάλεσαν ἐκ Ἀγκίας ἐθνικὴ Συνέ-

λευσις, ἐπὶ τούτῳ συναλθοῦσα, κατὰ τὸ 1863, ἀφοῦ δ' Ὁθων ἐξεβλήθη δι' ἐπαναστάσεως ἥτις σκοπὸν εἶχε τὴν παγίωσιν τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν.

Ἐρ.—Ποῖα εἶναι ἡ οὐσία καὶ ὁ μηχανισμὸς τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος;

Ἀπ.—Ὁ βασιλεὺς εἶναι μὲν ὁ ἀνώτατος ἄρχων τοῦ κράτους, ἀλλ' οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως καὶ τῆς προσυπογραφῆς τῶν ὑπουργῶν του. Διὰ τοῦ περιορισμοῦ τούτου περὶστέλλεται μὲν ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ προλαμβάνεται πᾶσα βιαία ἀνατροπὴ, διότι, ἐὰν τυχὸν συμβῇ ἄτοπὸν τι, ἡ ἐπιτήμιον εἰς τὰ δημόσια, τὴν εὐθύνην δὲν φέρει ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' οἱ ὑπουργοί, οἵτινες καὶ μόνον τιμωροῦνται διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν νόμων ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τὸ ἀνεύθυνον τοῦ βασιλέως καὶ τὸ ὑπεύθυνον τῶν ὑπουργῶν εἶναι ἡ βάσις τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ὑπερ ἐκλαμβάνεται ὡς ὁ μέσος καὶ σωτήριος ὅρος μεταξὺ Δημοκρατίας καὶ ἀπολύτου Μοναρχίας.

Ἐρ.—Τί διαφέρει ὁ συνταγματικὸς βασιλεὺς προέδρου Δημοκρατίας;

Ἀπ.—Ὅτι ἔχει τὴν ἀρχὴν ἰσοθίως καὶ δύναται νὰ μεταβιβάσῃ αὐτὴν εἰς τὰ τέκνα του, ἐνῷ οἱ δημοκρατικοὶ ἄρχοντες εἶναι αἰρετοὶ καὶ βασιλεύουσιν ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον. Ἡ συνταγματικὴ Βασιλεία παρέχει πᾶσαν ἐγγύησιν εἰς τὴν τάξιν συγχρόνως καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς καθιεροῖ τὴν μονιμότητα καὶ προλαμβάνει τὰς ἐπικινδύνους ἀντιζηλίας πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀνωτάτου ἀξιώματος, διασώζει συνάμα καὶ τὰ κυριώτατα στοιχεῖα τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας.

Ἐρ.—Τί σημαίνει ἐθνικὴ κυριαρχία;

Ἀπ.—Ἄλλοτε τὴν κυριαρχίαν ἐξεπροσώπει ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐπέβαλλε νόμους κατὰ βούλησιν. Κατὰ τὰς παλαιὰς ἐκείνας θεωρίας, ὁ βασιλεὺς ἦτο κύριος τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, πάντες δ' ὤφειλον αὐτῷ ὑπακοὴν ἐπὶ ποινῇ ἰερωσύλης, διότι ὁ βασιλεὺς ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπὸ Θεοῦ φέρων τὸ Στέμμα. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς ἐπαναστάσεις καὶ ἰδίως μετὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789 καθιερώθησαν ἄλλαι ἀρχαί. Ἡ κυριαρχία μετεβιβάσθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν λαόν καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ ἐκδίδονται οἱ νόμοι, διοικεῖ ἡ κυβέρνησις καὶ ἀπονέμεται ἡ Δικαιοσύνη.

Ἐρ.—Ἀλλ' ἐλόκληρος ὁ λαὸς δὲν δύναται οὔτε νόμους νὰ ἐκδίδῃ, οὔτε νὰ κυβερνᾷ, οὔτε νὰ ἀπονέμῃ Δικαιοσύνην. Πῶς λοιπὸν ἐκτελεῖ τὴν κυριαρχίαν του;

Ἀπ.—Δι' ἐπιτροπείας. Ὁ λαὸς ἐκλέγει ἀντιπροσώπους κατὰ προδιαγεγραμμένους τύπους καὶ ἐφ' ὀρισμένον χρόνον· οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι οὗτοι συνερχόμενοι ἀποτελοῦσι τὴν Βουλὴν, ἥτις εἶναι ὁ ταμίης τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας. Ἡ Βουλὴ ἐκδίδει τοὺς νόμους καὶ διέπει τὰ τῆς κυβερνήσεως.

Ἐρ.—Ἡ Βουλὴ αὕτη διεξάγει πᾶσας τὰς ὑποθέσεις τοῦ κράτους, καὶ ἔχει πᾶσαν ἐξουσίαν;

Ἀπ.—Ὅχι· ἡ Βουλὴ ἐξασκᾷ τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ βασιλέως· αἱ δὲ ἄλλαι ἐξουσίαι ὑπάρχοντες μὲν εἰς τὸν ἑλεγχον αὐτῆς, ἀλλ' ἀσκοῦνται ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Αἱ ἐξουσίαι αὗται εἶναι σαφῶς κεχωρισμέναι καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων.

Ἐρ.—Πόσαι εἶναι αἱ ἐξουσίαι αὗται ἐν Ἑλλάδι;

Ἀπ.—Τρεῖς. Ἡ νομοθετικὴ, ἀσκουμένη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἥτις ψηφίζει, καὶ τοῦ βασιλέως, ὅστις κυροῖ τοὺς νόμους· ἡ ἐκτελεστικὴ, ἀνατεθειμένη μὲν εἰς τὸν βασιλέα, ἀλλ' ἐνεργουμένη διὰ τῶν ὑπουργῶν, καὶ ἡ δικαστικὴ, διεπομένη ὑπὸ δικαστῶν ἰσοθίων, πάντων, πλὴν τῶν εἰρηνοδικῶν.

Ἐρ.—Ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντα τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας;

Ἀπ.—Ἡ ἀπονομὴ τῆς Δικαιοσύνης· συνίσταται δὲ κυρίως εἰς τὸ νὰ τιμωρῇ τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ πρακτόμενα ἐγκλήματα, καὶ εἰς τὸ νὰ λύῃ τὰς μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν πολιτείαν προσώπων ἰδίως περὶ τὴν περιουσίαν διαφορὰς—ὅθεν καὶ τὰ δικαστήρια διαιροῦνται εἰς δικαστήρια ποινικὰ καὶ δικαστήρια πολιτικά.

Ἐρ.—Πῶς λειτουργοῦσι τὰ ποινικὰ δικαστήρια;

Ἀπ.—Ἐπειδὴ τὰ ἐγκλήματα, ἢτοι ἡ προσβολὴ κατὰ τῶν προσώπων καὶ τῆς περιουσίας, διαιροῦνται εἰς κακούργηματα, πλημμελήματα καὶ εἰς πταίσματα, διαιροῦνται καὶ τὰ ποιν. δικαστήρια εἰς κακούργιοδικεῖα, πλημμελειοδικεῖα καὶ πταισματοδικεῖα. Τὰ πρῶτα, ἢτοι τὰ κακούργιοδικεῖα, συνίστανται ἐξ ἐνόρκων λαμβανόμενων διὰ κληρώσεως ἐκ τῶν πολιτῶν καὶ ἀποφαινομένων περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἐκ συνέδρων, τακτικῶν δικαστῶν, ἐφαρμοζόντων τὴν νόμιμον ποινὴν—τὰ δεύτερα καὶ τὰ τρίτα, συνίστανται ἐκ τακτικῶν δικαστῶν. Παρ' ἅπασιν τούτοις λειτουργεῖ 1) ἀντιπρόσωπος τῆς πολιτείας καὶ τοῦ νόμου, καθήκον ἔχων νὰ κατηγορῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποδείχθέντων γεγονότων, καὶ καλούμενος παρὰ μὲν τοῖς κακούργιοδικείοις καὶ πλημμελειοδικείοις εἰσαγγελεὺς, παρὰ δὲ τοῖς πταισματοδικείοις δημόσιος κατήγορος—2) συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, πρὸς υπεράσπισιν τούτου.

Ἐρ.—Πῶς λειτουργοῦσι τὰ πολιτικά δικαστήρια;

Ἀπ.—Κατ' ἀρχὴν, τὰ πολιτικά δικαστήρια διαιροῦνται εἰς δύο βαθμοὺς, πρωτοβάθμια καὶ δευτεροβάθμια, ἡ ἐφετεῖα. Εἰς τὰ δεύτερα καταφεύγει ὁ διάδικος μόνον, ὅταν νομίζῃ ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ἀπόφασις δὲν εἶναι νόμιμος.—Ἐκτὸς τούτου, ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς ὑπάρχουσι δύο διαφορα δικαστήρια, ὧν τὸ κατώτερον καλεῖται εἰρηνοδικεῖον, τὸ δ' ἀνώτερον πρωτοδικεῖον.

Ἐρ.—Ὁ κρίνων ἑαυτὸν ἀδικούμενον ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν μνησθέντων πολιτικῶν καὶ ποινικῶν δικαστηρίων δὲν δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλην δικαστικὴν ἐξουσίαν;

Ἀπ.—Μόνον ὅταν ὁ δικαζόμενος κρίνῃ ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη ἀκριβῶς ὁ νόμος, δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς δικαστήριον ἀνώτατον, καλούμενον Ἀρειὸς Πάγος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἔργον νὰ ἐξετάζῃ τὸ νόμιμον τῆς ἀποφάσεως· καὶ ἂν κρίνῃ ὅτι ὁ νόμος δὲν ἐφηρμόσθη ἀκριβῶς, παραπέμπει συνήθως τὴν δίκην ἐκ νέου εἰς δικαστήριον ὁμοβάθμιον τοῦ δικάσαντος.

Ἐρ.—Ἀπαντᾷ τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ ἄτομα ὑπάρχοντα εἰς τὰ ἀνωτέρω πολιτικά καὶ ποινικά δικαστήρια;

Ἀπ.—Ἐξαιρέσεις ὑπάρχει, ὡς πρὸς μὲν τὰ πολιτικά δικαστήρια, ἰδίως διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, ὑπαγομένους εἰς εἰδικὸν δικαστήριον, καλούμενον ἐμποροδικεῖον· ὡς πρὸς δὲ τὰ ποινικά, πρὸ πάντων μὲν διὰ τοὺς στρατιωτικούς καὶ ναυτικούς τῆς πολιτείας, ὑπαγομένους εἰς εἰδικὰ δικαστήρια ποινικά, καλούμενα ναυτοδικεῖα καὶ στρατοδικεῖα, καὶ διὰ τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ κράτους, ὑπαγομένους εἰς δικαστήριον συγκροτούμενον διὰ κληρώσεως ἐκ μελῶν τῶν ἀνωτάτων δικαστηρίων τοῦ κράτους, παρ' ᾧ τὴν θέσιν τοῦ εἰσαγγελέως ἔχει ἡ Βουλὴ· ἐν μέρει δὲ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τοῦ κράτους.

Ἐρ.—Πῶς διακρίνεται διοικητικῶς τὸ βασίλειον;

Ἀπ.—Κατὰ νομοῦς, ἐπαρχίας καὶ δήμους· ἐν ἐκάστῃ δὲ τῶν ὑποδιαίρεσεων τούτων ἡ κεντρικὴ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἔχει ὡς ὄργανα τοὺς νομάρχας, ἐπαρχοὺς καὶ δημάρχους.

Ἐρ.—Ἡ κυβέρνησις διορίζει καὶ τὰς τρεῖς τάξεις τῶν ὑπαλλήλων;

Ἀπ.—Ὅχι· ἡ κυβέρνησις διορίζει μόνον τοὺς νομάρχας καὶ τοὺς ἐπαρχοὺς· ὁ δὲ δήμαρχος, ὡς καὶ τὸ περὶ αὐτὸν δημοτικὸν συμβούλιον, ἐκλέγονται κατ' εὐθείαν ὑπὸ τῶν δημοτῶν διὰ ψηφοφορίας.

Ἐρ.—Πόσους νομοῦς, πόσους ἐπαρχίας καὶ πόσους δήμους περιλαμβάνει ἡ Ἑλλάς;

Ἀπ.—13 νομοῦς, 59 ἐπαρχίας καὶ 351 δήμους.

Ἐπείτα συνέχεια.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἡ χεῖρ.

Συνέχεια· εἰς σελ. 2.

Ἐν Ἀθήναις, ὅθεν σοῦ γράφω, ὅταν θέλῃ τις ν' ἀπολαύσῃ διὰ μιᾶς τὸ θέαμα ὁλοκληροῦ τῆς πόλεως ἢ καὶ τῆς ἀττικῆς πεδιάδος, ἀναβαίνει εἰς μέρος ὑψηλὸν, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Λυκαβητοῦ παραδείγματος χάριν, ἢ ἀκόμη καλλιτέρα εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἐκεῖθεν ἐκτείνει τὸ βλέμμα του εἰς τὸ ὠραῖον πανόραμα, τὸ ὁποῖον ἐξαπλοῦ-

ται ἐνώπιόν του. Ἐκεῖθεν βλέπει ἐμπρὸς του, εὐθὺς ὑπὸ τοὺς πόδας του, τὴν πόλιν ὁλόκληρον καὶ τὰς οἰκοδομὰς τῆς, δεξιᾷ τὴν φαλακράν βᾶχιν τοῦ Ὑμηττοῦ, καὶ παρέκει τὸ Πεντελικόν· εἰς τὸ βάθος, ἀπέναντί του, τὴν καταπράσινον ἐξοχὴν τῶν Πατησίων, καὶ βαθύτερον τὰς κυανῆς κορυφᾶς τοῦ Πάρνηθος· ὀλίγον παρακάτω ἐπὶ τῆς πεδιάδος ἐξαπλούμενον τὸν ἐλαιῶνα, καὶ πρὸς τ' ἀριστερὰ του τὸν Πειραιᾶ, καὶ παρέκει τὸ Φάληρον. Τὰ βλέπει τοιοῦτοτρόπως ὅλα διὰ μιᾶς, καὶ δύναται κατόπιν καταβαίνειν νὰ τὰ ἀναζητήσῃ εὐκόλως ἐν πρὸς ἑν.

Οὕτω κ' ἐγὼ εἰς τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολὴν σὲ ἀνεβίβασα εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, —ἡ τῆς Ἀκροπόλεως ἃς εἶπωμεν καλλιτέρα· ἐδυσκολεύθης ἴσως ὀλίγον εἰς τὴν ἀνάβασιν, εἶδες ὅμως ἀπὸ ὑψηλοῦ πόσα καὶ ποῖα μέρη ἔχομεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν· τὴν καταβαίνωμεν, ἂν θέλῃς, διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ πράγματα ἐν καθ' ἑν. Τὸ ἔργον μας εἶνε πλέον εὐκόλον.

Ἄς ἀρχίσωμεν δὲ ἀπὸ τὴν ἀρχήν.

Στοιχηματίζω ὅτι περιμένεις νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ στόμα.

Ὀλίγην ὑπομονήν, παρακαλῶ.

Προηγείται ἄλλο πρᾶγμα, καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ τόσον συχνὰ τὸ μεταχειρίζεσαι, ὥστε οὐδέποτε τὸ ἐσυλλογίσθης, εἶμαι βέβαιος.

Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ κανεὶς στόμα, διὰ νὰ φάγῃ. Πρέπει, πρὸ πάντων, νὰ θέσῃ ἐντὸς τοῦ στόματος τὸ φαγητόν· δὲν ἤξεύρω δὲ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, τί θὰ ἔκαμνες εἰς τὴν τράπεζαν, ἂν δὲν εἶχες χεῖρας.

Πῶτον πρᾶγμα ἐπομένως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν, εἶνε ἡ χεῖρ.

Δὲν θὰ σοῦ τὴν περιγράψω, διότι γνωρίζεις βεβαίως πῶς εἶνε ἡ χεῖρ σου. Ὅ, τι ὅμως δὲν γνωρίζεις, διότι ποτὲ ἴσως δὲν τὸ ἐσυλλογίσθης, εἶναι πῶς καὶ διατὶ ἡ χεῖρ σου εἶνε ὄργανον πολὺ πλεονεχῆς ἀπὸ τὸν πόδα τῆς γαλῆς, ἐν παραδείγματι, ὅστις εἶνε καὶ αὐτὸς μέρος τῆς ἰδικῆς τῆς μηχανῆς, καὶ τῆς χρησιμεύει νὰ συλλαμβάνῃ τοὺς ποντικούς.

Μεταξὺ τῶν πέντε σου δακτύλων εἶνε εἰς, ὁ χονδρότερος—ἐνομαζόμενος ἀντίχειρ,—ὅστις εὐρίσκεται παράμερα οὕτως εἰπεῖν καὶ χωρισμένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κύτταξέ τον μὲ σεβασμόν· εἰς αὐτὰ τὰ δύο μικρὰ κόκκαλα, τὰ σκεπασμένα μὲ ὀλίγον κρέας, χρεωστᾷ ὁ ἄνθρωπος ἐν μέρος τῆς φυσικῆς του ὑπεροχῆς ἀπέναντι τῶν ἄλλων ζώων. Εἶνε εἰς τῶν καλλιτέρων ὑπηρετῶν, ἐν τῶν ὠραιότερων δώρων, ἀφ' ὧσα ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον. Χωρὶς τὸν ἀντίχειρα, τὰ τρία τέταρτα—τούλάχιστον—τῶν ἀνθρωπίνων τεχνῶν δὲν θὰ ὑπῆρχον, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πρώτη καὶ ἀναγκασιότατη τέχνη, τοῦ νὰ φέρωμεν τὸ φαγητόν ὅχι μόνον εἰς τὸ στόμα μας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ ἀπλῶς τὸ πινάκιον,

θα ἀπὸ πάντα μεγάλας δυσκολίας, τὰς ὁποίας οὐδὲ κὰν φαντάζεσαι.

Παρετήρησεις, ὅταν θέλῃς νὰ πιάσῃς τίποτε, πῶς ὁ ἀντίχειρ πηγαίνει πάντοτε ἐμπρός, αὐτὸς μόνος ἐξ ἐνὸς μέρους καὶ ὅλοι σου οἱ λοιποὶ δάκτυλοι ἀπὸ τὸ ἄλλο; Ἄν ὁ ἀντίχειρ δὲν συμπράξῃ, δὲν ἡξυρεῖς τί νὰ κάμῃς τὴν χεῖρά σου. Προσπάθησε δὲ, διὰ νὰ δοκιμάσῃς, νὰ φάγῃς ἐν μόνον πινάκιον φαγητοῦ χωρὶς νὰ μεταχειρισθῇς τὸν ἀντίχειρα, καὶ θὰ ἰδῇς πόσῃ ὥρᾳν θὰ κάμῃς καὶ πόσον θὰ υποφέρῃς. Ὁ ἀντίχειρ εἶνε τοιοῦτοτρόπος τοποθετημένος, ὥστε δύναται νὰ εὐρεθῇ ἀντικρὺ ὅλων τῶν ἄλλων δακτύλων, κατὰ τὴν ἀνάγκη· δι' αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν ἀσφαλῶς καὶ σφικτὰ ὅ,τι δὴποτε πρᾶγμα, μικρὸν ἢ μεγαλειότερον. Εἶνε δὲ τελεία ἡ χεὶρ μας, χάρις εἰς τὴν ὥρᾳν αὐτὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀντίχειρος, ἥτις δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ ἄλλα ζῶα, ἐκτὸς μόνον τοῦ πιθήκου, τοῦ πλησιεστέρου συγγενοῦς μας.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐπίσης διαφέρει ἡ χεὶρ μας ἀπὸ τὸν πόδα μας καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας τῶν ζώων. Ὁ ποὺς μας, τοῦ ὁποίου προορισμὸς δὲν εἶνε βεβαίως νὰ συνάξῃ μῆλα καὶ νὰ κρατῇ περόνιον, ἔχει ἐπίσης πέντε δακτύλους· ἀλλ' ὁ χονδρότερος ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῇ ἀντικρὺ τῶν ἄλλων· δι' αὐτὸ δὲν εἶνε ἀντίχειρ, καὶ δι' αὐτὸ ὁ ποὺς μας δὲν εἶνε χεὶρ. Ὁ πίθηκος ἔχει τέσσαρας ἀντίχειρας, διότι καὶ οἱ πόδες τοῦ εἶνε χεῖρες· ἡσύχασε ὅμως· δὲν εἶνε διὰ τοῦτο καὶ ἀνώτερός μας.

Βλέπεις λοιπὸν, ὅτι ἀναγκαῖον ἦτο, πρὶν φθάσωμεν εἰς τὸ στόμα, νὰ ἀσχοληθῶμεν ὀλίγον περὶ τῆς χειρὸς, ἥτις εἶνε προμηθευτὴς τοῦ στόματος.

Καὶ ὅμως φρονεῖς ἔως ἀκόμη — πολὺ τὸ φοβῆμαι, — ὅτι, ἂν σοῦ ἔλειπον ἑξαφνα αἱ χεῖρές σου, δὲν θ' ἀπέθνησκας δι' αὐτὸ τῆς πείνης. Λησμονεῖς δὲ βεβαίως, ἂν τὸ φρονῇς, μικρὰν τινα λεπτομέρειαν, ἀξίαν ὅμως πολλῆς προσοχῆς, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον τοῦ κόσμου ἔως εἰς τὸ ἄλλο, ἅπασαι χεῖρες ἐργάζονται διὰ νὰ σοῦ ἐτοιμάσουν τροφήν.

Καὶ χωρὶς νὰ ζητῶμεν ἄλλα παραδείγματα, γνωρίζεις πόσαι χεῖρες ἐκινήθησαν καὶ εἰργάσθησαν διὰ νὰ πίνῃς σὺ τὸ πρῶτ' ὃν καφέν σου; Ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ μαύρου, ὅστις συνέλεξε τὸν καφέν, ἔως εἰς τὴν χεῖρα τῆς ὑπηρετρίδος ἥτις τὸν ἄλεσε, ἅπασαι χεῖρες εἰργάσθησαν διὰ σέ. Ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ γεωργοῦ, ὅστις ἔσπειρε τὸν σῖτον, καὶ τοῦ μυλωνοῦ ὅστις τὸν μετέβαλεν εἰς ἄλευρον, μέχρι τῆς χειρὸς τοῦ ἄρτοποιοῦ, ὅστις κατεσκεύασε τὸν μικρὸν ἐκείνον καὶ λευκὸν ἄρτον, πόσαι χεῖρες ἡσχολήθησαν διὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὸ βούτημά σου!

Καὶ ἡ χεὶρ τῆς γαλακτοπώλιδος, ἥτις ἀμέλγει τὸ γάλα; Καὶ ἡ χεὶρ τοῦ σακχαροποιῦ, ὅστις

μεταβάλλει τὸ σακχαροκάλαμον εἰς τοὺς λευκοὺς ἐκείνους βώλους τῆς σακχαρώσεως; Καὶ τόσαι ἄλλαι χεῖρες, τὰς ὁποίας θὰ ἐχρειάζομην ὥρας ὀλοκλήρους διὰ ν' ἀπαριθμήσω; Καὶ τέλος πάντων ἡ χεὶρ ἐκείνη, ἥτις συναθροίζει διὰ σέ τὰ προϊόντα τῆς ἐργασίας ὅλων τῶν ἄλλων, ἡ προσφιλεῖς χεὶρ τῆς μητρὸς σου, ἡ πάντοτε ἄγρυπνος καὶ δραστήριος, ἥτις πολλάκις ἀντικαθιστᾷ τὴν ἰδικήν σου, ὅταν ᾔνῃς αὕτη ἀδέξιος ἢ ὀκνηρά;

Ὅλαι αὐταὶ αἱ χεῖρες ἐργάζονται διὰ σέ, καὶ ἐννοεῖς βεβαίως τώρα, ὅτι ἐν ἀνάγκῃ, χωρὶς νὰ πάθῃ ὁ στόμαχός σου τίποτε, δύνασαι νὰ στερηθῇς τὰς δύο μικρὰς σου χεῖρας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἡξυροῦν ἀκόμη τίποτε νὰ κάμουν, μολονότι ἔχουν ἀντίχειρας. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε δύσκολον, ἀφοῦ ὀλοκλήρον στρατεύμα χειρῶν ἐργάζεται διὰ νὰ προμηθεύῃ τροφήν εἰς τὸ μικρόν σου στόμα.

Ἀλλὰ κόψε ἑξαφνα τοὺς δύο ἐμπροσθίους πόδας τῆς γαλῆς σου, ἢ ὑπόθεσε διὰ μίαν στιγμὴν ὅτι δὲν τοὺς ἔχει πλέον, καὶ μέτρησε πόσους ποντικούς θὰ συλλάβῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Κανένα, ἐννοεῖται· θὰ φάγῃ μὲν καὶ αὐτὴ τὴν τροφήν της, καὶ δὲν θ' ἀποθάνῃ τῆς πείνης· ἀλλὰ τὴν τροφήν της αὐτὴν τὴν ἔκαμαν ἄλλοι, ὅπως ἄλλοι ἐτοίμασαν τὸν καφέν σου.

Βλέπεις λοιπὸν, ὅτι οὕτως ἢ ἄλλως ἔχεις ἀνάγκην χειρῶν διὰ νὰ φάγῃς. Συλλαμβάνεις εὐμορφα εὐμορφα, μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο λευκὸν τεμάχιον ἄρτου, τὸ βουτᾶς εἰς τὸν καφέν σου, ἀνοίγεις τὸ στόμα σου, καὶ . . . κατευόδιον! Μίαν στιγμὴν ὅμως, παρακαλῶ. Ἄς σταθῶμεν ὀλίγον.

Τὸ στόμα εἶνε ἡ θύρα τῆς εἰσόδου. Ἀλλὰ πᾶσα θύρα καθὼς πρέπει ἔχει θυρωρόν. Καθ' ἕνα δὲ τοῦ θυρωροῦ, ὅστις γνωρίζει τὸ ἔργον τοῦ, εἶνε νὰ ἐρωτᾷ τοὺς προσερχομένους ποῖοι εἶνε, τί θέλουν, καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ τὴν εἴσοδον, ὅταν τὸ ἐξωτερικόν των δὲν τοῦ ἀρέσει. Μᾶς χρειάζεται λοιπὸν καὶ εἰς τὸ στόμα θυρωρός, καὶ τὸν θυρωρόν αὐτὸν τὸν ἔχομεν, δόξα τῷ Θεῷ. Τὸν γνωρίζεις;

Οὐδὲ κὰν τὸν συλλογίζεσαι, εἰμαι βέβαιος. Πρὸς τιμωρίαν σου, δὲν σοῦ τὸν λέγω σήμερον, καὶ σὲ ἀφίνω νὰ σκεφθῇς μέχρι τῆς προσεχοῦς ἐπιστολῆς.

"Ἐπεται συνέχεια."

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

Κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν ὅλοι οἱ πρίγκηπες τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Πρωσσίας μανθάνουσι μίαν τινα τέχνην. Ὁ πρίγκηψ Φρεδερίκος Γουλιέλμος, ὁ δοξασθεὶς ἐν τῷ τελευταίῳ γαλλογερμανικῷ πολέμῳ, ἐδιδάχθη τὴν τέχνην τοῦ στοιχειοθέτου εἰς τὸ ἐν Βερολίνῳ τυπογραφεῖον τοῦ κ. "Ανελ.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗΣ

Ἐπὶ τῶν τοῦ BESCHERELLE.

Τὴν ὥρᾳν ἀρετῆς τῆς μετριοφροσύνης εὐχαρίστως ἠθέλαμεν τὴν ὀνομάσει *σεμνότητα*, καθ' ἣν ἀποδίδει εἰς τὴν λέξιν ταύτην σημασίαν ἢ σημερινὴν γλῶσσαν, ἂν ὅ,τι ἐσημαίνειν αὕτη εἰς τὴν παλαιὰν δὲν ἦτον ἐναντίον εἰς τὰς πλείστας καὶ τὰς συμπαθεστέρας ἐκ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῆς τῆς μετριοφροσύνης. Καὶ ὡστόσον δὲν πρέπει ν' ἀφῆσωμεν ἀπαρτήρητον τὸ μέρος καθ' ὃ εὐρίσκονται ἐν ἐπαφῇ αἱ δύο σημασίαι. Ναὶ μὲν, ὁ μετρίοφρων ἄνθρωπος εἶναι ἀγαπητὸς, καὶ τόσῳ μᾶλλον ἀγαπητὸς, ὅσῳ, πολλῶν καὶ μεγάλων ὄντων τῶν προτερημάτων του, μικρὸν εἶναι τὸ περὶ αὐτῶν φρόνημά του· ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας· ὁ σεμνὸς, ὁ κατὰ τοὺς ἀρχαίους σεμνὸς, ὑπερήφανος ὢν ἢ φαιδόμενος, ὡς τηρητὴς πρὸ παντὸς ἄλλου τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀξίας, εἶναι δι' αὐτὸ τοῦτο πρὸς τοὺς περὶ αὐτὸν μισητὸς, ἐχρητὸς. «Τίς δ' οὐ σεμνὸς ἀχθῆνός ἐροτῶν;» Ἀλλὰ τὸ κοινὸν μεταξὺ σεμνοῦ καὶ μετρίοφρονος εἶναι ὅτι οὐτε ὁ εἰς οὐτε ὁ ἕτερος καταδέχονται ν' ἀναμιχθῶσιν εἰς πράγματα μικροπρεπῆ· ὁ μὲν ἐξ αἰσχύνῃς πρὸς ἑαυτὸν, ὁ δ' ἐξ αἰσχύνῃς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀποστρέφουν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπὸ παντὸς ὅ,τι εἶναι καὶ θεωρεῖται αἰσχρὸν καὶ χαμπερές. Ἰδοὺ τὸ διάμεσον τῆς ἐπαφῆς μέρος καὶ ἡ τροχιά δι' ἧς, ἐν τῇ εἰρημένῃ τῆς σεμνότητος λέξει, ἐγένετο, βοηθούτων τῶν αἰώνων, ἡ ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν σημασίαν μετὰστασις.

Ὅ,τι εἶναι ὁ πέπλος πρὸς τὴν καλλονὴν, ὅ,τι εἶναι ἡ σκία πρὸς τὰ χρώματα, εἶναι πρὸς τὴν ἀρετὴν ἢ μετριοφροσύνην. Πόσον ἐρασμιώτερον εἶναι τὸ κάλλος ὑπὸ τὸ θέλγητρον τῆς σκέπης! Πόσον στιλπνότερα καὶ λαμπρότερα ἀναδεικνύει τὰ χρώματα ἡ σκία! Ὁ μετρίοφρων ἄνθρωπος, ὅταν μάλιστα παραβάλλεται πρὸς τὸν παρακαθήμενον ἀλαζόνα, ἐλκύει πρὸς ἑαυτὸν καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὰς ψυχὰς, τὰς ψήφους, τὰς καρδίας τῶν ἄλλων.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, θέλοντες νὰ δώσωσιν εἰς ἐργολαβίαν δημόσιόν τι ἔργον, καὶ ἔχοντες ἐνώπιον αὐτῶν δύο ἀρχιτέκτονας, ἐξ ὧν ὁ εἰς, διὰ λαμπρᾶς περιγραφῆς τοῦ σχεδιαζομένου οἰκοδομήματος, ἐξεθείασε τὰ ἴδια αὐτοῦ προτερήματα, ἐπιδείξας τί ἦτον ἄξιος νὰ πράξῃ, ὁ δὲ ἕτερος, τεταραγμένος καὶ ἐντροπαλὸς, ὑπετραύλισεν ὅτι ἀνελάμβανε νὰ κατασκευάσῃ ὅ,τι ὑπεσχέθη ὁ προλαλήσας, ἐπρωτίμην δὲ ὁμοψήφως τὸν τελευταῖον τοῦτον, ὠδηγήθησαν βεβαίως ἐν μέρει ὑπὸ τῆς ὅλως λογικῆς σκέψεως ὅτι συνήθως ὅπου πολλοὶ οἱ λόγοι ἐκεῖ ὀλίγα τὰ πράγματα· ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι δὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου λαοῦ καὶ τὰ γενναῖα καὶ ἔμφυτα εἰς τὸν ἄνθρωπον πάθη, ἢ

ἀποστροφὴ κατὰ τῶν ἀλαζόνων καὶ ἡ πρὸς τοὺς μετρίοφρονας συμπάθεια;

Ναὶ, διότι παράδοξος μυστικὴ συμφωνία φαίνεται τότε γινομένη μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν ἐκ τοῦ ἐνὸς, καὶ τῶν λοιπῶν περιεστώτων ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους. Ζητεῖ ὁ ἀλαζὼν νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἐξυψώσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀξίαν; Ὅλοι συμφωνοῦν καὶ θέλουν νὰ τὴν καταβιβάζωσι, καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ τὸν βλέπωσι τεταπεινωμένον. Προσπαθεῖ ὁ μετρίοφρων νὰ κρύψῃ καὶ ἐλαττώσῃ τὰ προτερήματα αὐτοῦ; Ὅλοι συνεννοοῦνται καὶ ἐπιμένουν νὰ τὰ φέρωσιν εἰς φῶς, καὶ ἐπιθυμοῦν τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν δόξαν του. Τόσον εἶναι τὸ μῖσος πρὸς τὴν ἀλαζονείαν, καὶ τόση ἡ πρὸς τὴν μετριοφροσύνην ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων!

Μετριοφρονεῖτε λοιπὸν πάντοτε, ὦ νέοι, καὶ πάντοτε βεβαίαν εὐρίσκετε τὴν ὠφέλειαν. Ἐχάτε ἀξίαν; ἡ μετριοφροσύνη τὴν ἀποδεικνύει καὶ τὴν αὐξάνει. Δὲν ἔχετε; ἡ μετριοφροσύνη κρύπτει τὸ ἔλλειμμα. Καὶ αἱ γυναῖκες ἐπίσης συμφέρον μέγα εὐρίσκουν εἰς τὴν μετριοφροσύνην. Εἶναι ὠραῖαι; τὸ κάλλος των ἀνθεῖ καὶ φαίνεται λαμπρότερον. Εἶναι ἀσχημοί; ἡ μετριοφροσύνη γίνεται κάλυμμα τῆς ἀσχημίας.

Εἰς τοιοῦτον βαθμὸν εἶναι ἴδιον τοῦ ἀνθρώπου ν' ἀποστρέφεται τὴν οἴησιν καὶ τὴν ἀλαζονείαν, ὥστε ποτὲ δὲν ἔχει τόσῃ ἐφ' ἡμῶν ἐπιρροὴν ὁ ὀρθὸς λόγος, ὅσῃν ὅταν παρίσταται ἐνώπιον ἡμῶν, οὐχὶ ὡς νόμος ἐπιβαλλόμενος, ἀλλ' ὡς γνώμη ὑποβαλλομένη εἰς τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ διάσημος ἄγγλος συγγραφεὺς Τσεστερφεϊλδ συνιστᾷ εἰς τὸν υἱόν του, καὶ ἂν δὲν ἦναι, νὰ φαίνεται μετρίοφρων. «Μόνον σου δέλεαρ», λέγει ὁ μέγας οὗτος ἀνθρωπογνώστης ἀλλὰ καὶ μέγας ἐγωιστὴς, «μόνον σου δέλεαρ» εἰς ἀλίευσιν ἀνθρώπων ἔστω ἡ μετριοφροσύνη.

Καὶ εἰς τὸ νὰ πείθῃ τοὺς ἀνθρώπους οὐδὲν εἶναι τόσον συντελεστικόν, ὅσον ἡ μετριοφροσύνη. Ὡς ἀπόδειξις τούτου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀββᾶ Πολιανᾶ, πρεσβυτέρου τῆς Γαλλίας παρὰ τῇ παπικῇ αὐλῇ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. Ὁ ἀββᾶς, ἢ μᾶλλον ὁ καρδινάλιος οὗτος, ἐκτὸς τῆς εὐγλωττίας, τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἀξιοπροσέως συμπεριφορᾶς, εἶχε καὶ τὸ σκῆπτρον μετριοφροσύνης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων του, ὥστε, μετὰ τὸ πέραν τῶν δυσχερῶν διαπραγματεύσεων τὰς ὁποίας διετέλεγε ἐν Ῥώμῃ μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Η' ἐπὶ τῶν περιφρόνων τσεσάρων ἄρθρων τοῦ γαλλικοῦ κλήρου «Δὲν ἡξυρὼν πῶς τὸ καπορθόνατε», εἶπεν, ἀποχωριζόμενος αὐτὸν, ὁ πάπας: «φαίνεσθε πάντοτε ὅτι εἰσθε σύμφωνος πρὸς τὴν ἐμὴν γνώμην, καὶ ἐγὼ ἐπὶ τέλους συμφωνῶ πρὸς τὴν ὑμετέραν.» Καὶ ὅτε, ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν, ὑπῆγε νὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, κατ' ἀρχὰς μὲν εὗρεν αὐτὸν ἐναντίον

εἰς τὰ γενόμενα, ὅτε δὲ ἐξήλθεν, ἡ παιθὼ εἶχεν ἤδη μεταβάλλει τὸ φρόνημα τοῦ ὑπερόπτου ἐκείνου μονάρχου, εἰπόντος εἰς τοὺς περὶ αὐτόν· «Συνδιελέχθη μετὰ τοῦ ἐξεληθόντος, καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, καὶ ὁ νέος αὐτὸς, πάντοτε μοὶ ἠναντιώθη, καὶ ἐγὼ οὐδέποτε παρωργίσθη κατ' αὐτοῦ.»

Ὁ περίφημος Φραγκλῖνος διηγείται περὶ ἐαυτοῦ τὰ ἑξῆς· «Μίαν τῶν ἡμερῶν,» λέγει, «κουά-» κερὸς τις φίλος μου ἦλθε καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι ὁ κόσμος μὲ νομίζει ὑπερήφανον, ὅτι εἰς ὅλας μου τὰς ὁμιλίαις βλέπει πολλὴν οἰήσιν, ὅτι δὲν εὐχαριστοῦμαι μόνον νὰ ἔχω δίκαιον εἰς τὰς συζητήσεις, ἀλλὰ καὶ ὅτι λαλῶ μετὰ προπετειᾶς καὶ ἀυθαδείας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ φίλος μου οὗτος, ὁθελὼν νὰ μὲ πείσῃ, ἀνέφερε πολλὰ πρὸς τοῦτο παραδείγματα, ἐπέστην τῷ ὄντι, καὶ ἀπεφάσισα νὰ πολεμήσω τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ἢ μᾶλλον τὴν μωρίαν ταύτην, καὶ νὰ καταγράψω εἰς τὸν κατάλογον τῶν διορθώσεών μου καὶ ταύτην τὴν διόρθωσιν. Ἐπεχείρησα λοιπὸν νὰ ταπεινοφρονήσω καὶ δὲν δύναμαι μὲν νὰ καυχῶμαι ὅτι ἀπέκτησα ἐντελῶς τὴν ἀρετὴν ταύτην, ἐκέρδησα δὲ πολὺ εἰς τὴν εὐνοίαν τῶν ἀνθρώπων. Παρεδέχθη ὡς νόμον ἀπαράβατον ν' ἀπορεύω πάσαν ἄμεσον ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης τῶν ἄλλων, καθὼς καὶ πᾶσαν θετικὴν καὶ ἀπόλυτον θεβίωσιν τῆς γνώμης μου. Ἀπέσχον μάλιστα πάσης ἐκφράσεως δηλοῦσης ἰδέαν καὶ ἐννοίαν ὠρισμένην καὶ ἀμετάβλητον, καθὼς τὰς λέξεις θεβαίως, ἀναμφιβόλως, ἀνατρίβῃως, ἀδιστακτικῶς καὶ ἄντ' αὐτῶν ἔλεγα· τοῦτο νομίζω, αὐτὸ μοὶ φαίνεται ἢ μᾶλλον τοιαύτη εἶναι ἡ ἰδέα μου σήμερον. Ὅσάκις ἄλλος τις ἐθεβαίονε πρᾶγμα ὅπερ δὲν μοὶ ἐφαίνετο ἀληθὲς ἢ ὀρθόν, ἀπέφευγα τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ πολεμήσω αὐτὸν κατὰ μέτωπον, καὶ ν' ἀποδείξω ἁμέσως καὶ ἀποτόμως τὸ ἄτοπον τῶν λόγων του· ἀποκρινόμενος δὲ ἔλεγα μόνον ὅτι, ἐνίοτε, εἰς μερικάς περιστάσεις, ἡ γνώμη του ἠδύνετο νὰ ᾔναι ὀρθή, εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν ὅμως ἐπίστευα, ἐνόμιζα, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶχεν ἄλλως, κτλ. Ἐντὺς ὀλίγου ἀνεγνώρισα τὰ ὑπερήματα τῆς μεταβολῆς μου ταύτης· αἱ συνήκαστροφαί εἰς ἃς παρευρισκόμην ἦσαν μᾶλλον εὐάρεστοι· ὁ μετριοπαθὴς τρόπος καθ' ὃν ἐξέφραζα τὰ φρονήματά μου ἐπέφερε ταχύτεραν παραδοχὴν καὶ ὀλιγωτέρως ἀντικρούσεις. Ἡ θάλασσά μου ὀλιγωτέρως καὶ ἐντροπὴν καὶ λύπην, ὁ σάκις ἐτύχαινε νὰ ἔχω ἄδικον, καὶ κατώρθωνα νὰ πείσω εὐκολώτερα τοὺς ἄλλους· νὰ ἐγκυβερνήσω τὴν πλάνην των, καὶ νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν γνώμην μου, ὁσάκις τὸ δίκαιον ἦτον ἐκ μέρους μου.»

Αἶαν ἔντεχνον χρῆσιν τῆς μετριοφροσύνης εὐρίσκωμεν εἰς τὴν αὐτοβιογραφίαν τοῦ περικλοῦς τραγικοῦ τῆς Ἰταλίας ποιητοῦ Ἀλφρέου. Ὁ

συγγραφεὺς ἄρχεται ἀναγνωρίζων ὅτι τὸ λαλεῖν περὶ ἑαυτοῦ, τὸ γράφειν μάλιστα περὶ ἑαυτοῦ, προέρχεται θεβαίως ἐξ ὑπερβολῆς φιλαυτίας. «Ὅ,τι μὲ παρακινεῖ,» λέγει, «νὰ ἱστορήσω ἐν ἐκτάσει τὸν βίον μου εἶναι, μετὰ τὸν τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ πλείονον πάντων τῶν ἄλλων αἰσθημάτων, ἡ φιλαυτία μου. Περὶ τίνος τῶ ὄντι ἀνθρώπου δύναται τις καὶ καλῆτερα καὶ σοφώτερα νὰ λαλήσῃ, εἰμὴ περὶ ἑαυτοῦ; Τίνα ἄλλον ἠδυνήθημεν εὐκολώτερα νὰ σπουδάσωμεν, νοικειότερα νὰ γνωρίσωμεν, εὐσυνειδητότερα νὰ ἐξετάσωμεν, μετὰ τίνος ἄλλου ἐξήσαμεν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη, εἰς τὰ θαυότερα, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἡμετέρων σπλάγχχνων;» Μετὰ τὴν ἐμολογίαν ταύτην, ὁ συγγραφεὺς δικαιολογεῖ τὴν διαγωγὴν του ὡς ἀκολουθῶς·

«Ἐπειδὴ, λέγει, συνέγραψα πολλὰ, καὶ πλείονα ἥσως παρ' ὅσα ἔπρεπε, μέχρι τοῦδε, εἶναι πολὺ πιθανόν, μετὰ τῶν ὀλίγων ἐκείνων (ἐὰν μεταγενεστέρον) εἰς οὗς τὰ συγγράμματά μου ἔδεν ἤθελαν ἀπαρέσει, νὰ ᾔναι τινες περιεργοὶ νὰ μάθωσι ποῖος ἄνθρωπος ἤμην. Ἐπιτραπήτω μοι νὰ φρονῶ τοῦτο, ἄνευ πολλῆς οἰήσεως, ὅταν βλέπω καθ' ἡμέραν συγγραφεῖς, ἰσχυροὺς μὲν κατὰ τὴν ἀξίαν, παχείς δὲ κατὰ τὰ συγγράμματα, τῶν ὁποίων ὁ βίος γράφεται, ἀναγινώσκεται, ἢ τοῦλάχιστον ἀγοράζεται. Ὅθεν, καὶ ἄλλον ἂν δὲν εἶχα λόγον παρὰ τοῦτον, εἶναι πάντοτε βέβαιον ὅτι, μετὰ τὸν θάνατόν μου, θὰ εὐρεθῇ βιβλιοπώλης ὅστις, ἐπιθυμῶν νὰ κερδήσῃ ὀλίγα χρήματα περισσότερα ἐκ νέας πινὸς ἐκδόσεως τῶν συγγραμμάτων μου, θὰ νομίσῃ καλὸν νὰ προτάξῃ αὐτῆς βιογραφικὴν οἰανδήποτε σημείωσιν. Καὶ ἡ σημείωσις αὕτη θὰ συνταχθῇ πιθανῶς ὑπὸ τινος, ὅστις, ἢ διόλου ἢ ὀλίγον, ἔτυχε νὰ μὲ γνωρίσῃ, καὶ ἐπομένως θὰ ζητήσῃ τὴν ὕλην εἰς πηγὰς ἀμφιβόλους ἢ μεροληπτικὰς. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ παρούσα ἱστορία, ἐὰν δὲν θὰ ᾔναι ψευδὴς, θὰ ᾔναι ὀλιγώτερον ἀληθὲς, τῆς παρ' ἐμοῦ σήμερον δημοσιευμένης· τοσοῦτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὁ συγγραφεὺς, ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐκδότου τινὸς συγγράφων, συνήθως συντάττει ἀνοήτους πανηγυρικοὺς τοῦ ἐκδιδόμενου συγγραφέως, διότι καὶ ἐκδότου καὶ συντάκτου κοινὸν εἶναι τὸ συμφέρον, νὰ πωλήσωσιν εὐκολώτερα τὸ κοινὸν ἐμπόρευμα.»

Ἐπιτήδειος καὶ ἐπαινετὸς εἶναι ὁ τρόπος κατ' ὃν ὁ ἐνδοξος οὗτος ποιητὴς δικαιολογεῖ μετριοφρονῶς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὡμολόγησε κατ' ἀρχὰς ὡς προεληούσιν ἐκ φιλαυτίας. Καὶ θεβαίως ἐν ἐκ τῶν δύο ἢ τῶν τριῶν ἀπλοῦς τοῦ λέγειν εἶναι, ὅτι πρότερον εἶπε περὶ φιλαυτίας, καὶ ἀληθινὰ εἶχε πρόθεσιν μὲν τὴν μετριοφροσύνην, αἰτίαν δὲ τὴν συναίσθησιν αὐτῆς, ἢ ἀληθὲς ἐλαττήριον αὐτοῦ ἦτον ἡ φιλαυτία, καὶ ὡς πέπλον θελτικὸν ἠθέλησε νὰ ῥίψῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν με-

τριοφροσύνην. Κατ' ἀμφοτέρως τὰς περιστάσεις ὀφείλομεν εἰς αὐτὸν χάριτας· κατὰ τὴν πρώτην, ἔχομεν ὥραϊον παράδειγμα μετριοφροσύνης εἰλικρινοῦς· κατὰ τὴν δευτέραν, ἀγαπητὴ ἡμῖν γίνεται καὶ αὐτὴ ἡ φιλαυτία, ὁσάκις ἐμφανίζεται ἐνώπιον ἡμῶν φοροῦσα τὸν ἐράσμιον τῆς μετριοφροσύνης πέπλον. Οὕτω προτιμῶμεν τῆς κυνικῆς ἀναιδεΐας καὶ τὴν ὑποκρισίαν αὐτῇ, ὅταν φορῇ τὸν σεμνὸν τῆς ἀρετῆς χιτῶνα, ἀναγνωρίζουσα τοιοῦτοτρόπως τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς, καὶ τὸν φόρον αὐτῆς τελούσα.

Καὶ δὲν καθιστᾷ μόνον ἡ ἐρασμιότης πολῦτιμον τῶν νέων ἀπόκτημα τὴν μετριοφροσύνην. Ἐπίσης μεγάλη εἶναι ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια καὶ ὑπὸ δύο ἄλλας ἐπόψεις, σπουδαιοτάτης ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἀφορώσας εἰς τὴν τελειοποίησιν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ εὐδαιμονίαν του.

Ἡ μετριοφροσύνη εἶναι τὸ προσφωρότερον ἔδαφος τοῦ μεγάλου ἐπὶ τῆς γῆς καθήκοντος τῆς νεότητος, τῆς αὐξήσεως καὶ τελειοποιήσεως τῶν γνώσεων αὐτῆς. Ὁ ἄνθρωπος (ἐγράψαμεν ἄλλοτε κατὰ τῆς ἀλαζονείας ἐν περιοδικῷ τινι συγγράμματι), ὁ ἄνθρωπος, ἵνα θελτιωθῇ ἠθικῶς, ἀπαιτεῖται νὰ συναισθανθῇ πρῶτον τὰς ἐλλείψεις του, νὰ γνωρίσῃ τὰς ἠθικὰς του ἀσχημίας· ἀλλ' αὐτὴν κυρίως τὴν συναίσθησιν, αὐτὴν ταύτην τὴν γνώσιν ἐμποδίζει ἡ ἀλαζονεία. Πῶς νὰ διορθωθῇ ὁ νομίζων ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην διορθώσεως; πῶς νὰ τελειοποιηθῇ ὁ τέλειον ἑαυτὸν νομίζων;

Ἡ ἀλαζονεία εἶναι ἐλάττωμα τῶν μικρῶν καὶ περὶωρισμένων πνευμάτων. Ὁ ἔχων ἀνεπτυγμένους τὰς φρένας, ὁ θησαυρίσας ἀληθεῖς γνώσεις, ὁ μεγαλοφυῆς, ὁ σοφὸς, ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ ὁποῦ ὑπάρχει μεγαλοπρέπεια, κατὰ τὴν ὑψηλὴν ῥῆσιν τοῦ Πλάτωνος, δὲν τυφοῦται ὑπὸ τῆς οἰήσεως, διότι, γνωρίζων ὅτι πολλὰ κέκτηται, γνωρίζει συγχρόνως ὅτι καὶ παμπόλλων στερεῖται· ἐπειδὴ δὲ τὰ πρῶτα εἶναι πολλοστημόριον τῶν δευτέρων, καὶ ἐπειδὴ, ὅσῳ πλείους ἀποκτᾷ γνώσεις, τόσῳ ἐκτείνεται ὁ νοῦς αὐτοῦ εἰς ἐκτίμησιν τῆς πληθούς τῶν ἀγνώστων, ἔπεται ἀναγκάτως ὅτι, ὅσῳ προβαίνει εἰς τὴν ὁδὸν τῆς τελειότητος, τόσῳ κατανοεῖ τὴν σχετικὴν ἀτέλειαν αὐτοῦ, καὶ ἐπομένως τόσῳ ἀπομακρύνεται τῆς ἀλαζονείας καὶ τῆς οἰήσεως. Ὁ Σωκράτης, εἰπὼν ὅτι οἶδεν ὅτι οὐκ οἶδεν, ἐξέφρασεν ὅτι τελειότερον δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐκφράσῃ περὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ γνώσεων.

Τὴν νόσον τῆς ἀλαζονείας νοσοῦσιν ἰδίως οἱ νέοι, διότι παρ' αὐτοῖς ἡ μικρότης τῶν γνώσεων, θεωρητικῶς ἀποκτωμένων, συνδυάζεται καὶ μετὰ τῆς πρακτικῆς ἀπειρίας τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων. «Ἀναγνωρίζω, φίλτατέ μου νέε,» ἔλεγέ ποτε γέρον καὶ πολυμαθὲς καθηγητὴς πρὸς νεανίαν ἐπαιρόμενον ἐπὶ ταῖς γνώσεσιν αὐτοῦ, «ἀναγνωρίζω ὅτι ἐμαθες πολλὰ, ἴσως δὲ καὶ ὑπερ-

τερα τῆς ἡλικίας σου. Μάθε ὅμως καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ βιβλίον τῶν γνώσεων εἶναι βιβλίον μέγα καὶ πολύφυλλον, τὸ ὁποῖον κἀνείς ὁλόκληρον δὲν ἀνέγνωσε· σοῦ δὲ, φίλε μου, αἱ γνώσεις ὅλαι περιέχονται ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ βιβλίου τούτου «σελίδι.»

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ὅτι ὁ ἐστερημένος τῆς μετριοφροσύνης ἄνθρωπος ἀντιστρατεύεται κατὰ τῆς ἠθικῆς θελτιώσεως αὐτοῦ· γίνεται προσέτι αἴτιος καὶ τῆς καθημερινῆς σχεδὸν κακοδαιμονίας του ὁ ταλαίπωρος. Φροντίζων κατὰ πάσαν ὥραν καὶ στιγμήν νὰ διατηρήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ, ὡς λέγει, ἀξιοπρέπειαν, μηδέποτε εὐρίσκων ὅτι, ὅσον αὐτὸς τιμᾷ ἑαυτὸν, τόσον τιμᾷ αὐτὸν καὶ ὁ κόσμος, λαμβάνει πάντοτε ἀφορμὴν νὰ θεωρῇ τὴν φιλοτιμίαν του προσβαλλομένην, πάντοτε ἔχει αἰτίαν νὰ πάσῃ καὶ νὰ ἀδημονῇ ἐσωτερικῶς· πόσον δὲ καρδιοβόρος εἶναι ἡ τοιαύτη ἀδημονία του, θὰ τὸ κατανοήσῃ θεβαίως ὁ ἀναγνώστης, ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν, πρῶτον μὲν, πόσον σκληρὸν εἶναι διὰ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν τὰ τοιαῦτα ἠθικὰ ἄλγη, δεύτερον δὲ, ὁποῖα, κατὰ τὴν φρικτὴν τῶν παθῶν λογικὴν, εἶναι ἡ κατὰ τὸ μέτρος τοῦτο εὐαισθησία τοῦ προσβαλλομένου, ὅταν δὲν ἐπιχέρῃ τὸ ἱαματικὸν χάλασμα αὐτῆς· ἡ μετριοφροσύνη, ὅταν προϋπάρχῃ ἐπὶ τοῦ προσβληθέντος μέλους ὁ ὑπερερεθισμὸς τῆς ἀλαζονείας.

Ἀς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ θέσωμεν ὡς ἐπίλογον εἰς τὴν παρούσαν διατριβὴν τὰς περικοπὰς, δι' ὧν ἐπεράναμεν ἄλλοτε τὴν δημοσίευσιν, τῆς ὁποίας ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω.

«Ἵπαρχε, ψευδὴς τις ἐκτίμησις ἰδεῶν τε καὶ πραγμάτων, καθιστῶσα τὴν ἀλαζονείαν κινδυνώδως εὐπρόσιτον εἰς τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων. Γίνεται δὲ αὕτη ὅταν συγχέσται τὸ μισθὸν τοῦτο ἐλάττωμα μετὰ τῆς ἀληθοῦς φιλοτιμίας, τῆς εὐπρεπείας, τῆς τηρήσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας. Οὐδὲν ἐλαυνότερον τῆς συγχύσεως ταύτης· φυλάττω, λέγεις, θέσιν ἀξιοπρεπῆ ἐν τῇ κοινῇ, δὲν ταπεινοῦμαι ἐξευτελιζόμενος, ἵνα μὴ μ' ἐξευτελίωσιν οἱ ἄλλοι. Ἀπατάσαι, καλὲ ἄνθρωπε, ἀπάτην οἰκτρὰν· τίποτε δὲν φυλάττεις διὰ τῆς ἀγρυπτικῆς ἀλαζονείας. Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ χαρακτῆρος συνίσταται εἰς ἔργα, καὶ οὐχί εἰς ἐπιδεικτικὴν κενοφροσύνην. Ἐργα λοιπὸν πράττε ἀξιοπρεπῆ· μὴ κατὰ θάλασσαν εἰς πράξεις ποταπὰς. Καὶ τότε ἡ ἀξιοπρέπεια σου ἐτηρήθη· καὶ τότε ἡ φιλοτιμία σου ἐξησφαλίσθη· καὶ τότε οὐ μόνον οὐδύλως σὲ βλάπτει ἡ τῆς ἀλαζονείας ἐλλείψις, ἀλλὰ μάλιστα σὲ ἀναβιβάζει εἰς ὑψηλότεραν περιωπὴν, διότι σὲ ἀναδεικνύει ἀνώτερον τῆς θέσεώς σου, τῆς τύχης σου, ἀξιώτερον τοῦ ὅ,τι εἶσαι.

Ὁ περίφημος Λώκιος διεκρίνετο ἐπὶ μεγάλῃ μετριοφροσύνῃ. Σοφὸς τις Βενετὸς τῆς ΙΖ' ἐκατονταετηρίδος διηγείται ὅτι, εὐρίσκόμενος ἐν

1. Ὁρὰ Εὐαγγελικὴν Κήρυκα μηνὸς φεβρουαρίου 1867.

«Λονδίνω, όπου, λέγει, υπήγε πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τοὺς δύο ζῶντας τότε μεγάλους φωστῆρας τῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, τὸν Λώκιον καὶ τὸν Νεύτωνα, ὡδηγήθη καὶ εὔρε τὸν φιλόσοφον ἐν μικρᾷ τινὶ λέσχῃ, ὅπου συνείθιζε νὰ διατρίβῃ τακτικῶς δύο ὥρας καθ' ἑσπέραν, περικυκλούμενον τότε ὑπὸ πολλῶν μικρῶν παιδίων, εἰς τὰ ὁποῖα διηγεῖτο μετὰ πατρικῆς φιλοστοργίας ἡθικὰ διηγημάτια. Ὁ Ἰταλὸς προσῆλθε καὶ, ἀναγγείλας ἑαυτὸν, ἐχαιρέτησεν εὐλαβῶς. Ὁ Λώκιος, προσηκωθεὶς, ἀντεχαιρέτησε μετὰ τινος δειλίας. Ἀλλ' ὁ φίλος ἤρχισε τότε νὰ τὸν δοξολογῇ, ὀνομάζων αὐτὸν ὑπατὸν τῶν φιλοσόφων, καύχημα τῆς Ἀγγλίας, ἀγλαΐσμα τοῦ αἰῶνος, κτλ. κτλ. Ὁ δυστυχὴς Λώκιος ἐστενοχωρεῖτο, ἠρυθρία, ἐδασανίζετο καὶ μόλις ἠδύνατο τὸ πρῶτον νὰ τραυλίσῃ διακεκομμένας τιμὰς λέξεις—Κύριε... σὰς παρακαλῶ... δὲν εἶμιτι ἄξιος...—Καὶ πῶς, σοφώτατε ἄνερ, δὲν γνωρίζετε ὅτι ἡ δόξα τοῦ ὀνόματος ὑμῶν φθάνει σήμερον εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης! (Τὸν ἄλλοιον Λώκιον! ὁποῖον μαρτύριον!) Τὸ περιεκλεῖς ὑμῶν σύγγραμμα «περὶ τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως» δὲν τὸ θαυμάζει μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὁλόκληρος ὁ πεπαιδευμένος κόσμος;—Ἐτόλμησα νὰ ρίψω... ἰδέας τινὰς... εἰς τὴν δημοσιότητα... προκαλῶν τὴν κρίσιν τῶν εἰδημόνων... καὶ ἐπιθυμῶν νὰ διδαχθῶ παρ' αὐτῆς...—Ἀ! ὅχι, ὅχι! Ὁ σοφὸς κόσμος κατατάττει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀνωτάτην αὐτοῦ βαθμίδα, καὶ, ὡς ἐκπληξίς! ὡς θάμβος! σὰς εὐρίσκω ἐνταῦθα ταπεινὸν, ἀπαρατήρητον, συνδιαλεγόμενον μετὰ νηπίων! Ὑψηλοφρονήσατε, σοφώτατέ μου κύριε, ὑπερηφανεύθητε δικαίως...—Ὁ Λώκιος δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ ὑπερηφανεύσῃ, ἀλλὰ κατὰ ποῖον τρόπον;—Ἀνεσηκώθη, λέγει ὁ δυστυχὴς Ἰταλὸς, ἐνεκομβώθη, ἐσεμνοπροσώπησε, καὶ, μετὰ φωνῆς ἥτις δὲν περιεῖχε πλέον οὐδὲν δειλὸν ἢ διακεκομμένον, ἀτενίσας με εἶπε:—Καὶ δὲν ἤξεύρετε, κύριε, ὅτι ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἐνδυμα καὶ λύπτον τὰ ἐλαττώματα τῆς διανοίας; »... «Mi disse: Non sapete voi che la superbia è un vestito per cuoprire i difetti dello spirito?»

«Οἱ σοφοὶ οὗτοι λόγοι τοῦ περικλεοῦς Λωκίου, ἐπεκτεινόμενοι μάλιστα εἰς πᾶν εἶδος ὑπερηφάνειας, ἐπρεπε ν' ἀντηχῶσι δυστυχῶς εἰς τὰ ὦτα οἰουδὴποτε ἀλαζόνος. Ἐνδυμα, ἐνδυμα εἶναι, ἀγαθὸ ἄνθρωπε, ἡ ἀλαζονεία σου, καὶ φορεῖς αὐτὸ ἵνα καλύψῃς ὅλα σου τὰ ἐλαττώματα, ὅλας σου τὰς ἀσχημίας. Ἀλαζονεύεσαι ἐπὶ τοῖς ἔργοις σου, ἐπὶ τῇ διαγωγῇ σου; Ἀσχημα εἶναι ἐξεταζόμενα τὰ ἔργα σου, ἐπιλήψιμοι ἐρευνωμένη ἡ διαγωγή σου, καὶ ζητεῖς νὰ τὰ σκεπάσῃς. Ἀλαζονεύεσαι ἐπὶ τῇ παιδείᾳ σου; Χάσματα μεγάλα, κατὰ χρίνοντα περιέχουσιν αἱ γνώ-

σεις σου, καὶ ζητεῖς ἐπαίρομενος νὰ μᾶς θαυμάσῃς, ἵνα μὴ πλησιάζωμεν καὶ κατανοήσωμεν αὐτά. Ἀλαζονεύεσαι ἐπὶ τῇ εὐγενείᾳ σου; ἄχθοφόρον τινὰ, ἡ καὶ χειρότερον ἀχθοφόρου κατὰ τὴν ἠθικὴν, ἀριθμεῖς μετὰ τῶν προγόνων σου, καὶ ζητεῖς νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃς διὰ τῆς ἀγερωχίας σου, ἵνα σε πιστεύσωμεν εὐγενῇ ἀπὸ τοῦ Νῶε. Ἀλαζονεύεσαι ἐπὶ τῇ εὐφυίᾳ σου; Ἰλιγγιᾶς σου ἡ γνώσις σου, ὡς μακάριε, καὶ πολλῶν ἄλλων εὐρίσκεται κατωτέρα, καὶ καλύπτεις αὐτὴν ἵνα ἀναπαύεται ἐν εἰρήνῃ. Ἀρκεῖ μόνον ὅτι σε γνωρίζομεν ἔχοντα ἀνάγκην τοῦ ἀπαισίου καὶ δυσοινώστου τούτου ἐνδύματος, ἵνα σε ὑποθέσωμεν ἔχοντα, οὐ μόνον ὅσα πραγματικῶς ἔχεις ἐλαττώματα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, ἅτινα ἴσως δὲν ἔχεις.

«Δὲν ὑπάρχει δικαιότερα, οὔτε εὐστοχότερα τι τιμωρία, παρὰ τὴν κολάζουσαν ἕκαστον κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο μέρος καθ' ὃ ἁμαρτάνει. Κοινοφελὲς ἡλοιπὸν καὶ ἀστείον ἐνταυτῷ ἤθελεν εἶναι τὸ μάθημα πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἁμαρτήματος τούτου, ἡμεγάλη ἡ ἱκανοποίησις πρὸς τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἠθικὴν, ἐὰν ἠδύναντο νὰ συμφωνήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἅπαντες εἰς ὀλιγωρίαν καὶ καταφρόνησιν τῶν ὑπερηφάνων καὶ ἀλαζόνων ἐὰν ἡ ταπεινώσις τοῦ ὑψοῦντος ἑαυτὸν, ἐκ τῆς ἀφεύκτου ποινῆς τῆς θείας δίκης, ἐπήρχετο καὶ ὡς τιμωρία ἄμεσος τῆς δικαιοσύνης τῶν ἀνθρώπων ἐὰν οἱ πιστοὶ τοῦ Κυρίου, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα αὐτοῦ, τοῦ ἀντιπασομένου τοῖς ὑπερηφάνοις, ἀντέτασσον ἐν ὁμονοίᾳ τὴν ἀποστροφήν τῆς χλεῦης πρὸς τοὺς πεφουσιωμένους τούτους ἀσκούς, τοὺς τετυφωμένους σκόληκας, τοὺς ἐπιχειροῦντας νὰ χαλαρώσωσι τὸν κοινωνικὸν δεσμὸν τῆς συμπαθείας, τὸν χριστιανικὸν δεσμὸν τῆς ἀγάπης, τοὺς ὑπερφιάλους τούτους θνητοὺς, καθ' ὃν ὁ μὲν Θεὸς τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐδίδαξε τὸ φοβερὸν δρᾶμα τῆς πτώσεως τοῦ ἀθανάτου Ἐωσφόρου, ὁ δὲ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς αὐτοῦ ἀπήγγειλε τὴν ἠθικωτάτην καὶ διδακτικωτάτην παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.»

E. A. ΣΙΜΟΣ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΟΥ

Μετάφρασις Σ. Κ. Σακελλαροπούλου.

Τὴν Κυριακὴν, 16 φεβρουαρίου, ἤρχισαμεν νὰ φουσκώνωμεν τὸ ἀερόστατον «Ἰωάννης Βάρτ», διὰ τοῦ ὁποῖου ἐμέλλομεν νὰ ὑψωθῶμεν εἰς τὸν ἀέρα, ἐγὼ, ὁ ἀδελφός μου καὶ πέντε ἄλλοι σύντροφοι. Πρὸ καιροῦ εἴχομεν προσχεδιάσει τὴν ἀνάβασιν ταύτην, ἀλλ' ἡ κακοκαιρία, ἡ βροχὴ μᾶς ἠνάγκαζεν ἐπανειλημμένως νὰ ἀναβάλλωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς μας. Τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ὁ βορρᾶς μόλις ἔπνεε, πυκνὰ νέφη ἐκάλυπτον τὸν οὐρανόν, τὸ βαρόμετρον ἐδείκνυε κα-

λωσύνην. Ἀμα ἐξημέρωσεν, ἀποφασίζομεν νὰ παρσκευάσωμεν τὸ ἐναερίον μας ὀχνημα.

Τὸ ἀερόστατον ἔκειτο μακρὸν πλατὺ κατὰ γῆς ἐπὶ τινος γηπέδου ἀνήκοντος εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ φωταερίου τῆς Βιλλέτ. Εἶνε μέγα κομμάτιον ὑφάσματος δεκαεξέ μέτρων μήκους καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον, εἰς τὴν τοιαύτην του κατὰστασιν, πρὸς κομμάτια θαμβάκερων ὑφασμάτων ἐκτυλιγμένα παρὰ τινι ἐμπόρῳ ἢ πρὸς ἀερόστατον. Φαίνεται ὅμως πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ παννίνου τούτου σωροῦ τὸ ἐπίπωμα, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀερόστατου, τὸ ὁποῖον σύγκειται ἐκ δύο ξυλίνων ἐπιβυστρῶν ἀνοιγομένων ἐσωτερικῶς διὰ τῆς ἑλξεως σχοινίου. Κλείουν δὲ μόναι τῶν αἱ ἐπιβύστραι αὗται διὰ τῆς διατάσεως δύο ταινιῶν ἐκ καουτσού. Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον ὑπάρχει ἀνοιγμα, εἰς τὸ ὁποῖον τῶρα εἰσχωρεῖ ὁ λεγόμενος φουσκωτικὸς σωλὴν, διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ μεταδοθῇ εἰς τὸ ἀερόπλοον σφαίρωμα τὸ ἀερίον τὸ ἐνυπάρχον εἰς τὰ φωταερίόμετρα τοῦ ἐργοστασίου. Τὸ ἀερόστατον περικαλύπτει δίκτυον ἐκ στερεοῦ σχοινίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προσκολληθῇ μετ' ὀλίγον κάτωθεν ἡ μικρὰ λέμβος, τὸ βαγόνιον τῶν ἀερόπλων.

Περὶ τὴν ὁγδόην ὥραν ὁ «Ἰωάννης Βάρτ» ἤρχισε νὰ πάλῃ ὑπὸ τῆς εἰσχωρήσεως τοῦ φωταερίου τὸ ὑφασμα φουσκάνει κατὰ μικρὸν, ζωντανεύει τὸ κατακείμενον ἀερόστατον. Τὸ ἄνω μέρος σχηματίζεται εἰς ἡμισφαιρικὸν θόλον. Καθ' ἕκαστον τέταρτον τῆς ὥρας πλεότερον μεγαλύνει, ὑψοῦται, μέχρις οὐ παρίσταται ὡς μεγάλη σφαῖρα περικλειομένη κατὰ τὸ ἡμισυ ἐντὸς δικτύου. Εἶνε λοιπὸν φουσκωμένον τὸ ἀερόστατον· σάκκοι γεμάτοι ἄμμου καὶ προσηρητημένοι εἰς τὰς ἄκρας τῶν σχοινίων τοῦ δικτύου τὸ κρατοῦσιν ἀκόμη πρὸς τὴν γῆν, διότι εἶνε ἡδὴ ἰσχυρὰ μηχανὴ καὶ ἄνευ τοῦ θάρους τῶν σάκκων θὰ ὑψοῦτο εἰς τὸν ἀέρα. Περιέχει ἐντὸς αὐτοῦ δύο χιλιάδας κυβικῶν μέτρων ἀερίου, διὰ τῶν ὁποίων δύναται νὰ σηκώσῃ θάρος ἐνεακοσίων χιλιογράμμων.

Περὶ ὥραν δεκάτην καὶ ἡμίσειαν προσαρτᾶται εἰς τὸ δίκτυον διὰ ξυλίνης στεφάνης ἡ λέμβος. Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν προστίθενται τὰ χαλινάγωγικά λεγόμενα σχοινία καὶ ἡ ἄγκυρα· πάντα ταῦτα θὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν κατάβασιν. Εἰσέρχομαι εἰς τὸ ἐκ λυγαριᾶς πλεγμένον καλάθιον, τὴν λέμβον, καὶ προσκαλῶ τοὺς ἄλλους συναερόπλους, οἱ ὁποῖοι κἀθηνται πλησίον μου, στενωχωρούμενοι ὀλίγον ἐντὸς τοῦ ἐναερίου μας ὀχήματος, μικροτέρου συνήθους σιδηροδρομικοῦ βαγονίου. Ἐνεργοῦνται τότε αἱ ἀπαιτούμεναι κινήσεις διὰ νὰ μὴ πεταχθῇ ἀποτόμως τὸ ἀερόστατον· πρέπει μετὰ προσοχῆς νὰ τηρηθῇ ἡ ἰσορροπία του, νὰ ἐξευρεθῇ ἡ ἀναδρομικὴ του δύναμις, πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ἀπομακρυνθῶσι πρὸς στιγμὴν οἱ περιεστώμενοι, καὶ ἂν ἴδωσιν

ΤΟΜΟΣ Α' — 1876.

ὅτι ἡ λέμβος δὲν ὑψοῦται ἀκόμη, νὰ τὴν πιᾶσιν πάλιν διὰ τῶν χειρῶν. Ἀφαιροῦμεν πρὸς δοκιμὴν δύο ἢ τρεῖς σάκκους ἄμμου· βλέπομεν ὅτι ἡ ἀερόπλος λέμβος τείνει εἰς τὸ νὰ ὑψωθῇ. «Ἀπομακρύνθητε, φωνάζομεν· μὴ κρατεῖτε πλέον, ἀφήσατε!»

Ἀναβάνει ὁ «Ἰωάννης Βάρτ.» Βραδέως καὶ ἀνεπαίσθητως σχεδὸν καταλείπομεν τὸ γῆινον ἔδαφος. Ἄν δὲν ἐβλέπομεν θαυμάσιον μικροκόσμον τὸν ὅμιλον τῶν φίλων, οἵτινες μακροθῶν μᾶς χαιρετίζουσι, ἂν δὲν παρετηροῦμεν τὸν ὀρίζοντα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν εὐρυόμενον καὶ μετ' οὐ πολὺ μέγα καὶ ἐξάσιον πανόραμα ἐκτεινόμενον ἐνώπιόν μας, τὸ πανόραμα δηλαδὴ ὁλοκλήρου τῆς πόλεως τῶν Παρισίων, δὲν θὰ ἠσθανόμεθα ἀληθῶς ὅτι ὑψοῦμεθα εἰς τὸν ἀέρα. Τὸ ἀερόστατον ὀλισθαίνει κατὰ μικρὸν πρὸς τὰ ὑψηλότερα στρώματα, ὡς ἂν ἀνεροφᾶτο οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὡς ὁ κοῦφος ἀτμός, ὃν βλέπει τις ἐν καιρῷ θέρους ἀναδιδόμενον ὑπὸ λίμνης.

Μετ' οὐ πολὺ φθάνομεν εἰς τὰ νέφη, τὰ περικαλύπτοντα τοὺς Παρισίους διὰ φαιῶς σκεπάσματος, τὸ ὁποῖον αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες δὲν δύνανται νὰ διαπεράσωσι. Ἐκεῖ εἰσχωρεῖ τὸ ἀερόστατον, ἡμεῖς δὲ λουόμεθα ὑπὸ ἀτμῶν. Ὁμίχλη γαλακτοχόρους μᾶς περικυκλῶναι ὁμοῖα πρὸς τὸν πυκνὸν ἀτμὸν, τὸν ὁποῖον ἀναδίδει ἡ μηχανὴ τοῦ σιδηροδρόμου. Τὸ βαρόμετρον δεικνύει ὕψος 1200 μέτρων, ἡ δὲ βελὸν του κινεῖται τακτικᾷ τεκμήριον ὅτι ὀλιγοστεύει ἡ πίεσις καὶ ἐπομένως ὅτι ἀνάβασις ἐξακολουθεῖ. Τὰ νέφη μετ' ὀλίγον καθίστανται σχεδὸν φωτεινὰ, ὁ ἥλιος γίνεται φανερός καὶ δὲν ἀποκρύπτεται πλέον εἰμὴ ἐλαφρῶς μόνον καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ. Ἀναβάνομεν ἀκόμη τότε μᾶς ἐμφανίζεται ἐν ὅλῃ τῇ ἐπιβλητικῇ μεγαλοπρεπείᾳ. Ὁριστικῶς πλέον καταλείψαμεν τὴν γῆν καὶ τὰ κατώτατα τῆς ἀτμοσφαιρας στρώματα, τὰ μελαγχολικά καὶ σκοτεινὰ ὑπὸ τὸν νεφελώδη θόλον, καὶ ἀνευρίσκομεν ἐδῶ ἐπάνω τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου, φεγγαβολοῦν ὡς ἂν ἦτο ἰούλιος μῆν. Ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν μας ὁ θόλος τοῦ στερεώματος εἶνε βαθέος κυανοῦ χρώματος, ἀνέφελος καὶ διαιγής ὡς εἰς τὰς περὶ τοὺς τροπικοὺς κειμένας χώρας. Ἀσυνήθης εἶνε ἡ ἐδῶ λάμψις τοῦ ἡλίου, πύριναι δὲ ἀκτίνες μᾶς περιβάλλουσι. Ἄν ἐμβλέψωμεν κάτω, ὑπὸ τὴν λέμβον μας, ἀπαράβλητον θέαμα παρουσιάζεται ἐνώπιόν μας, τοῦ ὁποῖου ἐμποιεῖ εἰς ἡμᾶς βαθεῖαν ἐντύπωσιν τὸ μεγαλεῖον καὶ σιγηλοῦ θαύματος πληροῦ τὰς ψυχὰς μας.

Ἀπειρὰ λευκὰ νέφη ἐκτείνονται περὶ ἡμᾶς, ὡς ἂν ἦτο εὐρεῖα ἐπιφάνεια, καὶ χάνονται μακρὰν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας· δὲν ὁμοιάζουσιν ὅμως πρὸς τοὺς πυκνοὺς ἀτμούς, τοὺς ὁποῖους ἀπὸ τῆς γῆς βλέπομεν· ἐδῶ ταῦτα παραδόξως φαί-

νονται ὡς ἐν ἀναγλύφῳ. Νομίζεις ὅτι εἶνε θάλασσα χιόνος ἐξαστράπτουσα ἐκ τῆς λευκότητος· νομίζεις ὅτι βλέπεις ὡς ἂν μεγάλας θηλάς ἐστρογγυλωμένας παγωμένης θαλάσσης, ἥτις διὰ τὸν μέγαν ἐντάσεως φωτίζεται, ὥστε μόλις ὁ ὀφθαλμὸς δύναται νὰ ὑποφέρει τὴν λάμψιν.

Ὁ ἥλιος προσκτείνει ἐπὶ τῆς νεφικῆς ταύτης ἐπιφανείας τὴν σκιάν τοῦ ἀεροστάτου μας, τὴν ὁποῖαν περιβάλλουσι τὰ χρώματα τῆς ἱριδος. Ἀπαράβλητος εἶνε ἡ λεπτότης τῶν χρωμάτων τούτων, τῶν ὁποίων αἱ καθάρωται καὶ ὠραιόταται ἀποχρώσεις διακλύπτουσι τὸ ὁμοίμορφον τῶν λευκῶν νεφῶν.

Μεταξὺ τοῦ πληρώματος τοῦ ἀεροστάτου μας ὑπάρχουσι τέσσαρες ἀρχαῖοι, πρῶτην φεραν ἀναβαίνοντες εἰς τὰ νέφη. Δικαίως ἐκπλήττουσιν αὐτοὺς τὰ παράξενα θεάματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των. Δὲν παύουσιν ἐκφράζοντες τὴν χαρὰν των ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀδιαρρήκτου γαλήνης, ἥτις βασιλεύει ἐν ταῖς πανησύχοις ἐκείναις χώραις, καὶ πρὸ εἰκόνων τῶν ὁποίων τὸ κάλλος δὲν δύναται νὰ νοήσωσιν εἰμὴ οἱ θαυμάσαντες αὐτάς. Ὁ ἀδελφός μου σκιαγραφεῖ διὰ τῆς μολυβδίδος τὰ οὐράνια τοπεῖα, ἅτινα ἐκτυλίσσονται πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν μας ὡς αἱ εἰκόνες ἀνακυκλούμενου πανοράματος, ἐγὼ δὲ βοηθούμενος ὑπὸ τῶν φίλων ἀρχίζω τὰς παρατηρήσεις μου, σημειῶν τὸν βαθμὸν τοῦ θερμομέτρου, τὴν βαρομετρικὴν πίεσιν, καὶ ἀναγράφω ἐν ἐπιτηδῆς καταστάτῳ τὰς ἐντυπώσεις μας. Δίδομεν ἐνταῦθα σύνοψιν τοῦ ἡμερολογίου τούτου.

Ὡρὰ 12 μεσημβρίας. — Ὑψὸς 1420 μέτρων. Πρὸ τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας αἰωροῦμεθα εἰς τὸ ἀχνές. Ὁ ἥλιος εἶνε τὸσον φλογερὸς, ὥστε ἀποπνιγόμεθα ὑπὸ τῆς ζέστης· τὸ θερμομέτρον δεικνύει 18 βαθμούς. Οἱ ταξιδιωταὶ ἐκβάλλουσι τὰ ἐνδύματά των καὶ ἀποβάλλουσι τὰ σκεπάσματα. Τοὺς παρακαλῶ νὰ μὲ βοηθήσωσιν εἰς τὸ νὰ τοποθετήσω καταλλήλως τὸ ἔρμα ἐντὸς τῆς λέμβου μας· πρέπει νὰ τὴν τακτοποιήσωμεν διότι θὰ μείνωμεν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐπὶ τινὰς ὥρας. Μετρῶμεν τοὺς σάκκους τῆς ἄμμου· ἔχομεν 16, ἕκαστος δὲ ζυγίζει 15 χιλιόγραμμα. Καλὴ εἶνε ἡ προμήθειά μας, ἐμποροῦμεν νὰ πάρωμεν δρόμον!

Ἡ σκιά τοῦ ἀεροστάτου εἶνε μικροτέρα ἢ πρὸ τοῦ, διότι ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ τῶν νεφελῶδων ἐκείνων ὄγκων. Τοὺς βλέπομεν τώρα σχηματίζοντας συνεχῆ ἐπιφανείαν, τὴν ὁποῖαν διακλύπτουσι πού καὶ πού ὁπαί, δι' ὧν διακρίνομεν κάτω κάτω, εἰς τὸ βάθος, τὴν γῆν. Αἱ οἰκίαι καὶ τὰ δένδρα μᾶς φαίνονται μικρὰ μικρά, ὡς νὰ τὰ ἐβλέπομεν διὰ φεγγίτου. Ἡ θριαιμική Πύλη διακρίνεται ἀκριβῶς ἐν τῷ μέσῳ ἐνὸς τοιούτου ἀνοίγματος, τὸσον δὲ μικρὰ φαίνεται ἐκ τῆς ἀποστάσεως, ὥστε νομίζεις ὅτι θὰ

ἡδύνασο νὰ τὴν κρατήσης εἰς τὴν φουκταν. Δὲν εἶνε μεγαλητέρα ἀπὸ καλαμᾶρι.

Ὡρὰ 12 1/4 — Ἐξακολουθοῦμεν πάντοτε νὰ νυθίζωμεν, μέχρι 1600 μέτρων ὕψους. Ἀκόμη διακρίνεται πού καὶ πού ἡ φωνὴ γαυγίζοντος σκύλου, καὶ εἶνε αὕτη ἡ μόνη φωνή, ἣν ἡ γῆ μᾶς ἀποστέλλει. Καὶ ἄλλοτε παρετήρησα ὅτι εἰς τὰ ἀερόστατα πολὺ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ σκύλου. Μήπως τὰ ζῶα ταῦτα, τὰ ὁποῖα συνειθίζουσι νὰ γαυγίζωσι τὴν σελήνην, ἐκλαμβάνουσι τὰ ἀερόστατα ἀντὶ τῆς σελήνης; Οἱ σύντροφοί μου μοῦ παρατηροῦσιν ὅτι πολλὴν ἐντύπωσιν κάμνει εἰς αὐτοὺς ἡ ἄκρα ἡρεμία, ἥτις βασιλεύει δόλογυρά μας. Τὸ ἀερόστατον ἀγόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου φαίνεται ἐντελὲς ἀκίνητον· οὐδεμίαν κίνησιν διακρίνεται, οὐδεὶς κλονισμὸς, οὐδὲν ῥεῦμα ἀέρος. Πρέπει ἀληθῶς ἐδῶ νὰ νυθίσῃ τις διὰ νὰ πολυῶσιν πραγματικὴν ἡσυχίαν, μακρὰν τοῦ κἀπνοῦ καὶ τοῦ θορύβου τῶν πόλεων, ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, ἀπέναντι τῆς φύσεως, ἀποκαλυπτούσης τὰς θαυμαστοτέρας αὐτῆς λαμπρότητας.

Ὡρὰ 12 1/2 — Εἰς ἐξ ἡμῶν, ὁ φίλος Β. . . , καταλαμβάνεται αἰφνης ὑπὸ γήϊνων αἰσθημάτων· μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅτι ὅσῳ ἐνέριος καὶ ἂν ᾔη τις ἔχει οὐχ ἥττον στόμαχον. «Πεινώ, φωνάζει. — Φίλοι μου, θὰ προγευματίσωμεν, ἀπεκρίθη· εὐρισκόμεθα εἰς 1800 μέτρων ὕψος, εἰς τὴν ἀληθῆ χώραν τῆς ὀρέξεως.» Ἐν τούτοις, ὁ φίλος μας ἐξάγει ἐκ τοῦ βάθους τῆς λέμβου μας καλῆθιον, ὁποῦθεν παρουσιάζεται ψωμί, λαμπρὸν ψητὸν κοτόπουλον καὶ ὀλίγη φιάλαι βορδῶ. Δὲν ἡξέρω ἂν ἕνεκα τῆς μειώσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως ἤνεκα τοῦ ὄγκου τοῦ στομάχου μας, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι τοσαύτη εἶνε ἡ ὄρεξις μεθ' ἧς καταδροχθίζομεν τὸ κοτόπουλον, ὥστε σιγῶσι καὶ οἱ μᾶλλον φλύαροι ἐκ τῆς συντροφίας.

Κατὰ τὸ ἐπιδόρπιον διηγοῦμαι εἰς τοὺς φίλους μου ὅτι εἰς τὸ πρῶτόν μου ἐνέριον ταξείδιον, ἐπειδὴ εἶχον ῥίψει κάτω ἐν κόκκαλον κοτοπουλίου ὁ κυβερνήτης τοῦ ἀεροστάτου πολὺ μὲ ἐμάλωσε, λέγων ὅτι διὰ τούτου θὰ κάμω νὰ ὑψωθῇ πολὺ ἡ σφαῖρά μας, διότι ὀλιγόστευσα τὴν σφοδρότητα τῆς. Καὶ πράγματι τὸ βαρόμετρον ἀμέσως ἔδειξε μέτρων τινῶν ὕψους, τὸσον εἶνε ἐπιστητὴ εἰς τὸ ἀεροπόρον σφαῖρωμα ἡ ἀπώλειαν ἔστω καὶ τοῦ ἐλαχίστου βάρους! Οἱ σύντροφοι διεπράγησαν εἰς γέλωτας νομίζοντες μῦθον τὴν διήγησίν μου. Τοὺς προσκαλῶ νὰ δοκιμάσουν πρὸς ἐπαλήθευσιν τοῦ λόγου μου νὰ ῥίψουν ἐν κόκκαλον, ἀλλ' οὐδὲ ἕχνος κοκκάλου ἀνευρέθη διὰ νὰ γίνῃ τὸ πείραμα· τὴν ἡμέραν ὅραξις μας. Οὐδὲν ἥττον τὸ πείραμα ἔγεινε δι' ἡμῶν. Ἐρρίψαμεν δηλαδὴ μίαν φουκταν ἄμμου καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλην μίαν· ἡ βελόνη τοῦ βαρομέτρου ἐστράφη κατὰ ἐν ἡμικύκλιον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ πρὸς 7 ἢ 8 μέτρων ἀνάβασιν. Μετὰ τὸ

φαγητὸν δ' ἀδελφός μου, ὅστις πολὺ ἀγαπᾷ νάλιζήν ἑσιν, ζῆτει ν' ἀναβῶμεν ὀλίγον ὑψηλότερον. Κενόνω κατὰ τὸ ἥμισυ ἕνα σάκκον ἐκ τοῦ ἔρματος καὶ μετ' οὐ πολὺ εὐρισκόμεθα εἰς ὕψος 2000 μέτρων ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὁ ἥλιος εἶνε φλογερώτατος. Μᾶς καίει ἀληθῶς τὸ πρόσωπον. Ἡ νεφελώδης ἐπιφάνεια διακρίνεται ἐν τῷ κυανῷ ὀρίζοντι κεχρωματισμένη ὡς τὰ ὄρη εἰς τὰ θερμὰ κλίματα. Μᾶς ἐφαίνετο ἀπίστευτον ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν μὲν φεβρουαρίῳ.

Ὡρὰ 1 — Τὸ ἀερόστατον κατέβη εἰς χαμηλότερα στρώματα, γλιστρᾷ εἰς τὸ ἀχνές εἰς ὕψος 1700 μέτρων. Ἡ ἐπὶ τῶν νεφῶν σκιά τοῦ λαμβάνει νέαν ὄψιν, ἀληθῶς θαυμασίαν. Δὲν περιβάλλεται πλέον ὑπὸ μιᾶς στεφάνης, ἀλλ' ὑπὸ τριῶν, αἵτινες σχηματίζουν ὁμοκέντρους κύκλους. Διαγράφεται πρῶτον περὶ τὴν σκιάν τοῦ ἀεροστάτου ἱριδοειδὲς στεφάνη· τὸ ὅλον περικλείεται ἐντὸς ἄλλης δευτέρας, ἣν περιβάλλει τρίτη, σχηματίζουσα ἑλλειψιν καὶ θαυμασίως καὶ αὕτη κεχρωματισμένη διὰ τῶν χρωμάτων τῆς ἱριδος. Τὰ φωτεινὰ ταῦτα παίγνια παρετηρήθησαν ἤδη ἄλλοτε καὶ ὑπὸ τινῶν ἀεροπόρων καὶ ὑπὸ ἄλλων ἐρευνητῶν ἐπὶ τῶν κορυφῶν ὑψηλῶν ὀρέων. Οἱ μετεωρολόγοι νυντε γινώσκουσι παραπλησίως τινὰς σκιάς, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσι φάσματα τοῦ *Oulila*, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ πρώτου παρατηρήσαντος αὐτὰ φυσικοῦ, ἡ φάσματα τοῦ *Brooke*, διότι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους *Brooke* καὶ ἰδίως ἐμφανίζονται. Καλὸν καὶ ἐνδιαφέρον νομίζομεν νὰ παραθέσωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν ἀεροστατικὴν περιγραφὴν τὴν τοῦ Κυρίου Χάνε περὶ τοῦ θεάματος, οὗ ἐγένετο αὐτόπτης ἐπὶ τοῦ *Brooke*. «Ἀφ' οὗ τριακοντάκις ἀνέβη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ὁ Κύριος Χάνε ἠτύχησεν ἐπὶ τέλους νὰ ἴδῃ τῆς περιεργείας τοῦ τὸ ἀντικείμενον. Ὁ ἥλιος ἀνέτελλε περὶ τὴν τετάρτην πρωτὴν ὥραν, ἥτο δὲ αἰθρία. Ὁ ἄνεμος ἐδίωκε πρὸς δυσμὰς, κατὰ τὰ *Achtermaunshöhe*, διαφανεῖς ἀτμοὺς, οἵτινες δὲν εἶχον ἀκόμη συμπυκνωθῇ, ὥστε νὰ ποτελέσωσι νέφη. Περὶ ὥραν τετάρτην καὶ τέταρτον ὁ περιηγητὴς διέκρινε πρὸς τὸ *Achtermaunshöhe* ἀνθρωπίνην εἰκόνα γιγαντωδῶν διαστάσεων. Ὁ ἄνεμος πνεύσας κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρ' ὀλίγον ἀφῆραξεν τὸν πῖλον τοῦ Κυρίου Χάνε, ὅστις εὐθὺς ἐκράτησεν αὐτὸν διὰ τῆς χειρὸς. Ἡ εἰκὼν ἔπραξε τὸ αὐτό. Ἀμέσως ὁ Κ. Χάνε ἔκαμεν ἄλλο κίνημα σκύπτων, ἡ εἰκὼν τὸ ἐπανάβη. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀπλῶς παράγεται, ὡς εἶνε εὐνόητον, ὑπὸ τῆς σκιάς τοῦ παρατηρητοῦ προσκτεινομένης ἐπὶ νέφους, εἰς τινὰς δὲ περιπτώσεις ἡ σκιά αὕτη περιβάλλεται ὑπὸ φωτεινῆς στεφάνης, ὡς συμβαίνει εἰς τὸ ἀερόστατον. Ὁ Βουγέρ καὶ ὁ Λακονδαμίν, περιηγούμενοι τὰς Κορδιλλιέρας ἐγένοντο αὐτόπται παρομοίου φαινομένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους *Παμβομάρα*. Ἐκείνο δ' ὅπερ

ἐθαυμάσαμεν, λέγει ὁ πρῶτος ἐκ τῶν δύο σοφῶν, εἶνε ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς σκιάς ἐκοσμεῖτο κύκλῳ ὑπὸ περιβλήματος συγκειμένου ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων μικρῶν ὁμοκέντρων στεφάνων ζωηροτάτου χρώματος, ἐχόντων πάντων τῆς ἱριδος τὰς ἀποχρώσεις. Τὸ φαινόμενον ὁμοιάζει ὡς ἂν ἕκαστος τῶν παρατηρητῶν ἀπεθεοῦτο. Προσθέτω δ' ὅτι ἕκαστος ἔχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ βλέπῃ ἑαυτὸν οὕτω κοσμούμενον διὰ στεφάνων, χωρὶς νὰ διακρίνῃ τοὺς στεφάνους τοῦ παρ' αὐτῷ ἱσταμένου.»

Τὴν ἐγώιστικὴν ταύτην εὐχαρίστησιν δὲν ἡδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐν τῷ ἀεροστάτῳ μας, διότι ἐκεῖ οἱ στεφάνοι περιβάλλον ὅλους ἡμᾶς ὁμοῦ καὶ οὐδεὶς ἡδύνατο νὰ ἀπαιτήσῃ μεγαλητέραν μέρος ἀποθεώσεως διὰ τὸν ἑαυτὸν του.

Ὡρὰ 1 1/2 — Πλησιάζομεν ἐτι μᾶλλον πρὸς τὰ νέφη. Τὸ ἀερόστατον καταβαίνει, ἀλλ' ἐμποδίζω τὴν πτώσιν του ῥίπτων φουκτας δλοκλήρους ἐκ τοῦ ἔρματος. Τέλος φθάνομεν εἰς πεντηκοντάδα περίπου μέτρων ὑπεράνω τοῦ ἀτμικοῦ ὄγκου. Πλατὺ σχοινίον ἐκτὸν μέτρων μήκους κρέμαται ἀπὸ τῆς λέμβου μας καὶ βυθίζεται εἰς τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα βλέπομεν διευθυνόμενα ὅλως ἀντιθέτως πρὸς τὰ στρώματα τοῦ ἀέρος τὰ ὠθοῦντα τὸ ἡμέτερον ἀερόστατον. Τὸ ῥεῦμα τῶν νεφῶν παρασύρει τὸ ταινιοειδὲς σχοινίον μας, ὅπερ διαγράφει ὀφειοειδῆ καμπυλώματα ὡς ἂν ἐβυθίζετο εἰς τὸ κύμα ὁρμητικοῦ ποταμοῦ. Συχνότατα συμβαίνει ὥστε ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ τὰ ῥεύματα τοῦ ἀέρος τὰ ὑπερκεῖμενα εἰς ἄλληλα νὰ ἔχωσι διαφορετικὰς διευθύνσεις. Κάτωθεν τῶν νεφῶν, παραδείγματος χάριν, πρὸς τὴν ἐπιφανείαν τῆς γῆς ἡμπορεῖ νὰ πνέῃ βόρειος ἄνεμος, ἐνῶ ἄνωθεν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἀτμῶν πνέει καθαρὸς νότιος. Ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1868 ἀνέβη ἐν Καλαὶ εἰς τοὺς ἀέρας δι' ἀεροστάτου, ἡ ζωὴ μου ἐσώθη χάρις εἰς ἀτμοσφαιρικὰς περιστάσεις τοῦ εἶδους τῶν ἐδῶ ἀναφερομένων. Ὁ ἀπόγαλιος ἄνεμος ἔπνεε πρὸς τοὺς Περσιούς, πρὸς τὴν ἡπειρὸν ἀναβαίνομεν εἰς 2000 μέτρων ὕψος, ἄνωθεν τῶν νεφῶν. Ἀλλ' αἰφνης ἐκπληκτοὶ παρατηροῦμεν ὅτι αἰωροῦμεθα ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Κατὰ πρῶτον μᾶς ἐπήλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἡλλαξεν ὁ ἄνεμος αἰφνιδίως, ἐπὶ ὥραν δὲ βλέπομεν ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν προχωροῦμεν πρὸς τὴν θάλασσαν, πρὸς βορρὰν δηλαδὴ. Μετ' οὐ πολὺ τὸ ἀερόστατον ἤρχισε νὰ καταβαίνει, ἡμεῖς δὲ ἀποφασίζομεν νὰ το ἀφήσωμεν νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὰ κύματα, ἐλπίζοντες ὅτι οὕτως ἡδυνάμεθα νὰ τύχωμεν τῆς βοηθείας πλοίου τινὸς ἢ πλοικρίου. Τὸ ἀερόστατον διασχίζει δευτέραν φορὰν τὰ νέφη, παρασύρεται ὑπὸ τοῦ κατωτέρου ῥεύματος καὶ, ὡς ἐκ ὀφθαλμοῦ, ἀλλάζει δρόμον. Ἐπανερχεται εἰς τὴν προτέραν του πορείαν καὶ περὶ ὕπερ τὸ Καλαί, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀπομακρυνθῇ· ἡμεῖς δὲ μετὰ χαρᾶς ἀκούομεν τὰς ἀνευφημίας τοῦ συγκεινημένου πλήθους, ἀγωνισθῶς ἐπὶ ὧ-

ραν πολλήν ἀποροῦντος ὁποῖα τις ἄρα θὰ ἦτο ἡ τύχη τῶν ἀεροπόρων, τοὺς ὁποίους ὁ ἄνεμος ὥθει πρὸς τὰ βάθη τῆς βορείου θαλάσσης.

Σήμερον ὅμως ἐν τῷ «Ἰωάννη Βάρτ» δὲν φοβούμεθα πλέον τὸν «Ὠκεανόν» δις ῥίπτοντες τὰ βλέμματά μας μέχρι τῆς γῆς κατωρθώσαμεν νὰ διακρίνωμεν τὸν δρόμον μας. Πρὸ μικροῦ διὰ μέσου τῶν νεφῶν ὁ ἀδελφός μου διέκρινε τὰς Βερσαλλίας. Μακρύτερα, εἰς ἐξ ἡμῶν διέκρινεν ὡς ἐν ἀναγλύφῳ ἐπιφάνειάν τινα, ἥτις ὠμοιάζετο πρὸς τὰ περὶ τὸν Μαιντενόν. Ἐξέσπυνεν λοιπὸν βεβαίως ὅτι διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Βρετανίαν. Εἶνε πολὺ μακρὰν τῆς θαλάσσης τὰ κύματα ἢ ὥστε νὰ φοβώμεθα μὴ τα συναντήσωμεν.

Ὦρα 2—Τὸ ἀερόστατον καταλείπει τὰς διακεκαυμένας χώρας, ἐν αἷς ἀπὸ τριῶν σχεδὸν ὥρων αἰωρεῖτο, καὶ βυθίζεται ὡς εἰς πέλαγος νεφῶν καὶ ὀμίχλης. Χαῖρε, φωτοβόλε ἥλιε· χαῖρε, ὠκεανὲ νεφελῶν, ἐνθα χεῖμαρροι φωτὸς ἐκχύνονται εἰς κύματα ἀτμῶν, θὰ ἐπανίδωμεν μετ' ὀλίγον τὴν σκοτεινὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν τὸν φαιόν! Ἡ εἰς τὴν ὀμίχλην ἐπιστροφὴ αὕτη μᾶς ἐμποεῖ ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν· μᾶς φαίνεται ὡς νὰ καταβαίναμεν εἰς ὑπόγειον. Τόσον εἶνε πυκνὰ τὰ σύννεφα τὰ ὁποῖα μᾶς περικυκλῶνουσιν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μας σφαίρωμα· ἀπὸ τοῦ ἀπλέτου φωτὸς ἀποτόμως μετέβημεν εἰς ψηλαφητὸν σκότος. Καὶ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ θερινὸν καῦμα διαδέχεται ψυχρὸς χειμῶνος. Ἀπέπνιγεν ἡμᾶς πρὸ ὀλίγου ἡ ζέστη ἐκεῖ ἐπάνω, παγώνομεν τώρα εἰς τὰ κατώτερα στρώματα. Ἀναζητοῦμεν ἄπαντες τὰ ἐπανωφόρια καὶ τὰ σκεπάσματά μας, περιτυλιγόμεθα καὶ σηκούμεν τὰ περιλαίμια. Ψυχραίνεται μαζὶ ἡμᾶς καὶ τὸ θερμόμετρον, καὶ ἐν ᾧ πρὸ ὀλίγου εἰδείκνυε 17 ἕως 18 βαθμοὺς, τώρα καταβαίνει μέχρι 2 βαθμῶν κάτω τοῦ μηδενικοῦ. Ἀπὸ τοῦ ἰουλίου μεταπίπτομεν εἰς τὸν φεβρουάριον.

Τὰ σύννεφα ἐπὶ μᾶλλον πυκνοῦνται, εἶνε λευκὰ ὡς ἡ σεμάδα. Τὸ ψυχρὸς ἰσχυρῶς μᾶς καταλαμβάνει καὶ συγχρόνως σχηματίζονται παντοῦ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν μας ὡς ἂν τρέμουνται ἐκ πάγου. Δὲν πίπτει χιὼν, αὐταὶ εἶνε πραγματικὰ μικρὰ κρυσταλλάκια, τὰ ὁποῖα φαίνονται ὡς νὰ ἐσχηματίζοντο αὐτομάτως. Τὰ μικρὰ ταῦτα κρυστάλλα ἐπικαθίζονται ἀθρόα ἐπὶ τῶν σχοινίων, ἀναφαίνονται ὡς ἐξοχαὶ ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς λέμβου μας, φυτρώνουσιν ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων μας καὶ ἕως ἐπὶ τῶν γενεῶν μας. Ἐπὶ πολὺ ὅμως δὲν δυνάμεθα νὰ θυμώσωμεν τὴν παγωμένην ταύτην φυτεῖαν διότι τὸ ἀερόστατον εἶνε παραδόξως εὐαίσθητον εἰς τοῦ ψυχροῦ τὴν ἐπενέργειαν, τὸ ἀέριον συστέλλεται καὶ τὸ σφαίρωμα καταβαίνει μετὰ ταχύτητος. Ὁ ἄνθρωπος εἰσχωρεῖ περὶ τὸ κάτω ἄνοιγμα ἡρέμα βομβῶν. Κλείω ἐν τάχει τὸ μικρὸν μου

ἀεροπορικὸν κατὰστιχον καὶ ἐτοιμάζομαι τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τοῦ ἔρματος νὰ ἐμποδίσω τὴν κατὰβασιν τοῦ «Ἰωάννου Βάρτ.» Μετ' ὀλίγον ἐξερχόμεθα τῶν νεφῶν καὶ μακρόθεν ἐπαναβλέπομεν τὴν γῆν. Ἀγρὸς χιονοσκεπὴς ἐκτείνεται ὑποκάτω ἡμῶν, ἐνθα φαίνονται ἐξέχοντες δρυμῶνες, παράδεισοι, οἰκίαι, καλύβαι. Σκοποῦμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀεροπορίαν μας ἐν ὧσιν ἔχοντες τὴν γῆν, ἵνα δυνηθῶμεν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου νὰ καταβῶμεν εἰς μέρος καταλληλότερον. Δὲν εἶνε εἰμὴ τρεῖς ἡ ὥρα, οὐδὲν μας βιάζει νὰ καταβῶμεν. Δυστυχῶς δὲν εἶνε πάντοτε εὐκολόν νὰ κυβερνηθῇ τὸ ἀερόστατον, συχνὰ δὲ δὲν ὑπακούει εἰς τὴν ὀδηγοῦσαν χεῖρα· καὶ ὅταν ὁ ἐναέριος ἵππος ἀφηνιάσῃ, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν κρατήσῃ, οὐδ' ὁ ἐπιτηδεύτατος.

Ἐξελθόντες τῶν νεφῶν, ἐνθα ἐπαγόμεθα, εὐρίσκόμεθα εἰς 900 μέτρων ὕψος. Τὸ ἀερόστατον καταβαίνει ἀργὰ καὶ ἡσυχᾶ, ἐγὼ δὲ ὀλίγον μόνον ἐκ τοῦ ἔρματος ῥίπτω, ὥστε νὰ τὸ ἀφήσω νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν γῆν. Καταβαίνει· τὸ βαρόμετρον δεικνύει διαδοχικῶς πρῶτον μὲν ὕψος 400 ποδῶν, ἔπειτα δὲ καὶ 300. Δυστυχῶς διερχόμεθα χωρὶς νὰ το νοήσωμεν ὑπεράνω τοῦ ὁροπέδιου Μοντιρῶ, τοῦ ὑψηλοτέρου τῆς κεντρικῆς Γαλλίας, κειμένου εἰς 270 μέτρων ὕψος ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Αἰφνης ὁ ἀδελφός μου ἀνακράζει ὅτι τὸ κρεμασμένον σχοινίον μας, μήκους 400 μέτρων, ἐγγίζει εἰς τὴν γῆν· ἡ πτώσις τοῦ ἀεροστάτου, ἣν θὰ ἡδυνάμην ν' ἀναχαιτίσω, ἂν εὐρίσκόμεθα 300 μέτρα ὑπὲρ τὴν γῆν, εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον νὰ κατασχεθῇ τόσον χαμηλὰ. Πλὴν δὲ τούτου τὰ ποτελέσματα τῆς συμπεκνώσεως ἀρχίζουν νὰ γίνονται ἐπαισθητά. τὸ σφαίρωμα πίπτει μὲ ταχύτητα, ἡ ὁποία ζαλίζει. Καὶ ὡς ἂν δυνάμεις τις ἀκατανίκητος τὸ εἴλκυε, καταπίπτει αἰφνης εἰς τὴν πεδιάδα, ὅπου θὰ ἀράξῃ. «Κρατηθεῖτε καλὰ, φωνάζει ὁ Β. . . , προβλέπων τὴν σύγκρουσιν.» Ἐγὼ δὲν λαμβάνω καίρὸν νὰ εἶπω τίποτε εἰς τοὺς συναεροπόρους μου. Βλέπω τὴν γῆν πλησιάζουσιν καὶ προκισθάνομαι ὀρμητικὴν τὴν κατὰπτωσιν. Ταχέως ῥίπτω δύο σάκκους ἐκ τοῦ ἔρματος, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον, παίρνω τὸ μαχαίρι μου καὶ ἀποσπῶ τὴν ἄγκυραν, ἥτις πίπτει κάτω εἰς τὴν ἄκραν τοῦ σχοινίου, ὅπου προσαρτᾶται εἰς τὴν λέμβον, καὶ κόπτω τὸ μικρὸν σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἀφίνει οὕτω νὰ ἐκτυλιχθῇ ὁ ὀδηγός. Ταῦτα δὲ γίνονται εἰς διάστημα ἑνὸς δευτερολέπτου. Μόλις ὅμως ἐτελείωσα, ἐπέρχεται ἀμέσως ἡ σύγκρουσις τῆς λέμβου πρὸς τὴν γῆν. Ἄν καὶ ἀρκετὰ εἶχον ἐλαφρύνει τὸ σφαίρωμα ἀπὸ τοῦ ἔρματος, ἡ σύγκρουσις οὐδὲν ἥττον ὑπῆρξε φοβερά, ἀπότομος, ἀδυσώπητος. Ἡσθάνθημεν ξηρὸν κύτον, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐφάνη τόσῳ μᾶλλον ἰσχυρὸς, καθ' ὅσον ἦτο ἀπροσδόκητος. Εἴμεθα ἐπὶ τῇ λέμβῳ, ἐστάθη δὲ ἀδύνατον εἰς ὅλους νὰ λάβουν ἄνδ' ἐν σχοινίον

τῆς λέμβου διὰ νὰ σκαλώσουν. Ἐνα ἐξ ἡμῶν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πόθεν νὰ πιασθῇ, ὁ αἰφνίδιος ἀνατιναγμὸς τὸν ἐπέταξεν ἔξω τοῦ καλαθίου εἰς τὴν πεδιάδα. Κατὰ τὴν ταραχὴν ἐκείνην τοῦ ἀράγματος τὸν ἐχάσαμεν· τὸ βάρος ὅμως τοῦ ἀεροπόρου μας, ὅστις ἐξύγιζε 70 χιλιόγραμμα, ἐλάφρυνε σημαντικῶς τὸ ἀερόστατον καὶ το ἔκαμε ἀμέσως νάναπνῆσθαι μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Μόλις ἡδυνήθη νὰ νοήσω τί τρέχει, διότι εἰς τὴν στιγμὴν εὐρέθημεν εἰς 200 μέτρων ὕψος. Ἡ ἐμφάνισις τῆς προσεγγιζούσης γῆς, ἡ σύγκρουσις, ἡ πτώσις τοῦ φίλου μας, ἡ ἀναπῆδησις τοῦ σφαίρωματος, πάντα ταῦτα τόσον ταχέως διεδέχθησαν ἀλλήλα, ὥστε μόλις ὁ νοῦς ἡδυνήθη νὰ παρακολουθήσῃ τὰς διακεκριμένας φάσεις τῆς ἀλληλουχίας ταύτης. Μόλις ὑψώθημεν πάλιν. «Εἴμεθα μόνον ἐξ, ἀνακράζει ὁ Β, ὁ Μ. δὲν εἶνε ἐδῶ.» Φόβος μὲ κατέλαβεν ἀναλογιζόμενος ὅτι ἴσως ὁ φίλος μου θὰ ἔκειτο τραυματισμένος. Ῥίπτω ἄνωθεν βλέμμα ἀνῆσυχον καὶ ἐταστικόν, μόλις τολμῶν νάναζήτῃσω ὃν ἐνόμιζον καταβεβλημένον καὶ χαμαὶ κείμενον. Εὐτυχῶς ὅμως τὸν διακρίνω ὄρθιον καὶ παρατηροῦντα ἐκπληκτον τὸ ἀπομακρυνόμενον σφαίρωμα. Ἐσώθη!

Κρεμῶμαι εἰς τὸ σχοινίον τοῦ ἐπιώματος, τὸ ὁποῖον χάσκει ἀνοικτόν· τὸ σφαίρωμα ἐπανερχεται πρὸς τὴν γῆν, σύρονται δὲ εἰς τοὺς ἀγροὺς τὰ δύο σχοινία. Δυστυχῶς ὁ ἄνεμος πνέει ὀρμητικῶς καὶ δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ σταματήσωμεν. Ἡ ἄγκυρα ἐνεπλέχθη εἰς τὰ σχοινία καὶ δὲν πιάνει εἰς κανὲν μέρος· ὅπως δὴ ποτε ὅμως ἡ πορεία μας εἶνε ἀρκούντως βραδεῖα ὥστε νὰ μᾶς ἐπιτρέπῃ νὰ παρατηροῦμεν τὰς διαφόρους φάσεις τῆς καταβάσεως. Παρατηρῶ μετ' ἐκπλήξεως ὅτι χωρικοὶ, οἵτινες ἐσυναχθήσαν κάτω περὶ τὸ ἀερόστατον διὰ νὰ ἴδωσι τί τρέχει, ἀντὶ νὰ μᾶς βοηθήσωσι φεύγουσιν ὡς τρομασμένοι. «Τραβάτε τὰ σχοινία,» ἐφωνάζομεν ἐπανειλημμένως, ἀλλ' εἰς μάτην· ἄλλοι ἐφευγόν, ἄλλοι ἀκίνητοι μᾶς ἐβλεπον. Τέλος εὐρέθησαν δύο τρεῖς ἄνθρωποι ἀποφασιστικοί, οἵτινες μᾶς ἐβόηθησαν. Ἐτράβηξαν τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο συρομένων σχοινίων καὶ τὸ ἐτύλιξαν ὀλόγυρα εἰς μηλέαν. Ἐνόμιζον ὅτι ἐσταματήσαμεν πλέον, ἀλλ' ἔξαφνα . . . κρᾶκ, σπᾶ τὸ σχοινίον καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ συρόμεθα. Ἡ ἄγκυρα ἐξηκολούθει νὰ ἦν ἀχρηστος, ἡμεῖς δ' ἠρξίσαμεν νάνησυχῶμεν διότι ὁ ἄνεμος ἦτο ξηρὸς καὶ ὀρμητικὸς. Πάλιν μηλέα παρουσιάζεται· ἡ λέμβος μας πίπτει μεθ' ὀρμῆς ἐπὶ τοῦ δένδρου, σποῦν τὰ κλαδιά καὶ σχεδὸν μᾶς ἀποτυφλώνουν. Ἀφίνομεν πάλιν τὴν μηλέαν καὶ διερχόμεθα, ὡς πτερόν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου φερόμενον, ὑπεράνω δάσους. Ἐκείθεν τοῦ δάσους διακρίνομεν οἰκίας καὶ ἀπειλητικὰ λιμνάρια. Τραβῶ τὸ ἀνοικτὸν ἐπίπωμα· κατὰ τὸ διάστημα καθ' ὃ συρόμεθα, τὸ σφαίρωμα ἐκε-

νώθη ἐπαισθητῶς, τοῦλάχιστον τοῦ ἀερίου του, ὡς ἂν δὲ ἀποκαμωμένον μᾶς ῥίπτει εἰς ἕνα ἀγρόν. Ὁ ἄνεμος πνέει πάντοτε. Διασχίζει εἰς ἕν μέρος τὸ σφαίρωμα, μετ' οὐ πολὺ πάλιν ἀλλοῦ, καὶ τέλος «ὁ Ἰωάννης Βάρτ» κατεσχισμένος καταπίπτει εἰς σωρὸν κουρελλίων. Ἡμεῖς δὲ ἐξερχόμεθα σῶοι καὶ καλῶς ἔχοντες καὶ ἐπανευρίσκομεν τὸν νεφελόβλητον φίλον μας.

GASTON TISSANDIER.

ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΟΣ

Κατὰ τὴν Κ^α D'ALC.

Ὁ ὁρθὸς λόγος, ἡ εὐθεῖα κρίσις, ὁ συνήθως λεγόμενος κοινὸς νοῦς (sens commun), εἶναι προτέρημα ἄξιον νὰ καταταχθῇ ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων, ὡς δυνάμενος νὰ τὰ ἀναπληρώσῃ. Καθῆκον λοιπὸν ἔχομεν νὰ ἐπιμενώμεν μετ' ἰδιαιζούσης ἐπιμελείας εἰς ἀπόκτησιν αὐτοῦ καὶ μετὰ δόσιν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν. Ὁ κοινὸς οὗτος νοῦς εἶναι τὸ πολυτιμώτερον τῶν ἠθικῶν δώρων, ἀνώτερος ὢν καὶ αὐτῶν τῶν προτερημάτων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας. Τοὺς διστάζοντας περὶ τούτου εὐκολοῦνται νὰ μεταπείσωμεν προσκαλοῦντες εἰς ἐπικουρίαν ἡμῶν τοὺς μᾶλλον θαυγνόμενους τῶν φιλοσόφων καὶ πάντων τῶν αἰώνων τοὺς ἠθολόγους.

Κατὰ τὸν Θεόφραστον προτιμώτερον εἶναι νὰ ἐμπιστευθῇ τις ἑαυτὸν εἰς ἵππον ἀχαλίνωτον ἢ εἰς τὸν ἀπερισκέπτως λαλοῦντα. Πόσαι τῶ ὄντι συμφοραὶ δύνανται νὰ προκύψωσιν ἐκ λέξεων τινων δῆθεν ἀθῶων, αἵτινες ἐφυγον ἐκ τοῦ στόματος κούφου ἀνθρώπου! Πόσας δὲ καὶ εἰς ἑαυτὸν προξενεῖ ζημίας ὁ τὴν κρίσιν αὐτοῦ μὴ καλλιεργήσας! Ἀλλὰ δύναται ἄρα γε ἡ ὁρθὴ κρίσις ν' ἀναπληρώσῃ τὴν εὐαισθησίαν; Πολλοὶ θέλουσιν ἀρνηθῇ τοῦτο μετ' ἀγανακτήσεως, ἐξ ἐκείνων πρὸ πάντων οἵτινες νομίζουσιν ὅτι κατὰ εἶπον ὁσάκις κρᾶξωσιν «Ἐχω καρδίαν!» ἢ ἀποδώσωσιν εἰς ἄλλον τὴν ιδιότητα ταύτην.

Ἀτόπως ἐκφραζόμεθα λέγοντες «μορφῶν τὴν καρδίαν παιδίου»· καθότι οὔτε ἡ καρδία οὔτε ἡ ψυχὴ εἶναι ἐπιδεκτικαὶ μορφώσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ κρίσις καὶ τὸ πνεῦμα. Εἰς τί, τῶ ὄντι, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἡ εὐαισθησία τῆς καρδίας, ὁσάκις ἐλλείπῃ ἡ πρὸς διεύθυνσιν αὐτῆς ἀπαιτούμενη κρίσις; Κατὰ τὸν πολὺν Laroche-foucauld «τὰ μέγιστα τῶν ἠθικῶν προτερημάτων εἶναι ἀνεπαρκῆ, ἀνευ τῆς ὁρθῆς αὐτῶν οἰκονομίας,» τῆς μετὰ λόγου δηλ. χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Τὸ ῥητὸν τοῦτο εἶναι ἀνατιρόρητος ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τε τὴν ἐκφρασιν καὶ τὴν ἔννοιαν· κατωτέρω δὲ προσθέτει: «Δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν.» Καὶ τῶ ὄντι αὐτὸς ὁ ἀδάμας δὲν ἀποκτᾶ ἄλλως τὴν λάμψιν καὶ τὴν πολυτιμότητά

του εἰμὴ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς τριβῆς· ἄνευ τούτων εἶναι ἄπλοον λιθάριον.

Ὁ ἔχων πολλὴν εὐαισθησίαν καὶ ὀλίγην κρίσιν καθίσταται δυστυχὲς πάντας τοὺς περὶ αὐτόν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν πρᾶττει ἀνοήτως. Ὁ τοιοῦτος θέλει κενώσει τὸ βάλαντιόν του εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τυχόντος ἀγύρτου, χωρὶς νὰ φυλάξῃ οὐδ' ὁβολὸν διὰ τὸν ὑπομένοντα ἀξιοπρεπῶς τὴν πενίαν τίμιον ἄνθρωπον, ἔπειτα δὲ δικαιολογούμενος θέλει κρᾶζει: «Εἶμαι τόσον εὐαίσθητος, ὥστε ὅσα εἶχον, τὰ ἐδόκῃ ἀμέσως ὅλα εἰς τὸν πρῶτον, ὅστις τὰ ἐζήτησε.» Ἐν τῇ πληθώρα ταύτῃ τῆς καρδίας του ὁ μὴ ἔχων κρίσιν δὲν θέλει διστάσει νὰ ὑποσχεθῇ λαγῶν μετὰ πετραχήλια εἰς τὸν ζητοῦντα παρ' αὐτοῦ χάριν τινά, ἀφοῦ δὲ ὁ αἰτῶν, ψευθεὶς τῶν ἐλπίδων του, ἀποδώσῃ εὐγνωμοσύνην ἀνάλογον, οὐχὶ τῶν ὑποσχέσεων, ἀλλὰ τῆς πραγματικῆς ἐκδουλεύσεως, ὁ ἄκριτος θέλει μέμφεσθαι αὐτὸν ἐπὶ ἀχαριστίᾳ. Πολλοὶ τοιοῦτοι προσφέρουσι τὰς ἐκδουλεύσεις των εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν κατορθοῦσι νὰ ὑπερηθώσῃ κἀνένα. Ἄλλοι πάλιν, κρᾶζοντες ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν: «Ἐχω καρδίαν,» παραπονοῦνται κατὰ πάντων καὶ παριστῶσιν ἑαυτοὺς ὡς θύματα τῆς κοινωνίας. Πολλάκις δὲ συμβαίνει νὰ ᾔνῃ οἱ τοιοῦτοι οἱ χείρονες τῶν ἐγωϊστῶν, οὐδόλως διστάζοντες νὰ ραγίσωσι τὴν καρδίαν τῶν ἄλλων, ἵνα εὐχαριστήσωσι τὴν ἰδικήν των. Ἄλλοτε πάλιν συμβαίνει αὐτοῖς νὰ προσβάλωσι τὰς σεβαστοτέρας τῶν καθιερωμένων ἰδεῶν ἢ καὶ αὐτὸ τὸ καθήκον νὰ παραβῶσιν ἐξ ἀπλῆς ἀκρισίας. Ταῦτα ἔχων κατὰ νοῦν ὁ La Bruyère συνείθιζε νὰ λέγῃ: «Μετὰ τοὺς ἀδάμαρτας, ἡ κρίσις εἶναι τὸ σπανιότατον τῶν κειμηλίων.»

Ἐγνώρισα νεαράν γυναικα, γενναίαν, εὐαίσθητον, φιλόστοργον, εἰπὲρ πᾶσα ἄλλη, καὶ ἐν τούτοις κατορθώσασαν νὰ καταστήσῃ δυστυχὲς ἑαυτήν τε καὶ ὅσους ἠγάπα. Ὅτε μὲν ἡ παράλογος αὐτῆς ζηλοτυπία ἐγένετο αἰτία δυσαρέστων συζυγικῶν σκηνῶν, ὅτε δὲ ἡ ἀκρισία ἐξώθει αὐτὴν εἰς ἀνηκούστους ἐλαφρότητας καὶ παραφοράς, τὰς ὁποίας ἐδικαιολόγει ἔπειτα ὡς προσελθούσας ἐκ τῆς υπερβαλλούσης αὐτῆς εὐαισθησίας. Πολλάκις ὁ σύζυγός της, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ γραφείου εὗρισκε τὸ τέκνον αὐτῶν ἐγκαταλειμμένον, τὴν οἰκίαν ἄνω κάτω καὶ τὸ γέφυμα ἀμαγείρευτον, διότι ἡ εὐαίσθητος οἰκοδέσποινα εἶχε διημερεύσει παρὰ τῇ κλίνῃ πασχούσης φίλης της. Ἄλλοτε πάλιν αὕτη ἐδώρει ἀπερισκέπτως τὸ εἰσόδημα ὀλοκλήρου τριμηνίας εἰς ἐργάτιδα ἄνευ ἐργασίας καὶ ἡναγκάζετο ἔπειτα νὰ καταφύγῃ εἰς δάνεια, ἵνα ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἐξόδα τῆς οἰκίας. Τρέμουσα μὴ πάθῃ τὸ τέκνον της ἐκ τοῦ ψύχους, ἐσκέπαζεν αὐτὸ εἰς βαθμὸν ὥστε ἐπῆρχετο πυρετός, τὴν δὲ ἐπιούσαν παραφερομένη ἐκ μητρικῆς ὑπερηφανείας τὸ ἔπεμπε

ἡμίγυμνον εἰς τὸν περίπατον, πρὸς ἐπίδειξιν σκωπτικῆς ἐνδυμασίας. Ἄν ἡ παραμικρὰ ἀδιαθεσία ἐπῆρχετο εἰς μέλος τι τῆς οἰκογενείας, ἡ εὐαίσθητος ἡμῶν κυρία, χωρὶς κἄν νὰ φροντίσῃ νὰ μάθῃ περὶ τίνος πρόκειται, ἔσπευδε νὰ λειποθυμήσῃ, σφετεριζομένη οὕτω τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν πάσχοντα περίθαλψιν τῶν οἰκείων καὶ εἰς τὸ πάθημά του προσθέτουσα τὴν περὶ αὐτῆς ἀνησυχίαν.

Ἀνεξάντλητος πηγὴ παραδειγμάτων ἤθελεν εἶναι ἡ κατάχρησις τῆς εὐαισθησίας. Ἐκεῖνοι ἀπ' ἐναντίας, ὅσοι δὲν ἀναμειγνύουσι τὴν καρδίαν ὡς ἀναγκαῖον ἄρτυμα πασῶν αὐτῶν τῶν πράξεων, ἀλλ' ἔχουσιν ὀδηγὸν τὸν ὀρθὸν λόγον, σπανίως κινδυνεύουσι ν' ἀδικήσωσιν ἢ νὰ στενοχωρήσωσι τοὺς ἄλλους, οὐδέποτε θυσιάζοντες τὰ πρὸς αὐτοὺς καθήκοντα χάριν στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ. Ἐχοντες τὴν κρίσιν ὀδηγὸν ἀχώριστον πασῶν αὐτῶν τῶν πράξεων, ἀποκτῶσι δι' αὐτῆς τὴν ἠθικὴν ἐκείνην λεπτότητα τῆς ἀφῆς, δι' ἧς καθιστῶσιν εὐτυχεῖς τοὺς μετ' αὐτῶν συζῶντας, θυσιάζοντες, χρεῖας τυχοῦσης, τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας των, ὁσάκις οὗτοι δὲν συνηγῶσι μετὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Ὁ κοινὸς νοῦς δεικνύει ἡμῖν τὰ πράγματα οἷα πρέπει νὰ φαίνονται, ἀποδίδων εἰς ἕκαστον τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἀξίαν καὶ ὀδηγὸν ἡμᾶς νὰ τὸ κατατάξωμεν εἰς τὴν ἀνήκουσαν αὐτῷ θέσιν. Πλὴν δὲ τούτου ὁ ἔχων κοινὸν νοῦν ἀρύεται ἐξ αὐτοῦ καὶ σταθερότητα εἰς τὰς ἀποφάσεις του, διότι οὐδέποτε ἀποφασίζει περὶ τίνος, πρὶν σταθμίσῃ τῆς ἀποφάσεώς του τὰς συνεπείας.

Ἄλλ' ἂν ὁ ὀρθὸς λόγος δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν εὐαισθησίαν, νομίζομεν ὅτι δύναται πολλῷ μᾶλλον ν' ἀναπληρώσῃ τὴν εὐφυΐαν, εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσαν ἄνευ αὐτοῦ.

Ἡ εὐφυΐα νομίζεται ὑπὸ πολλῶν ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς τελειότητος. Ἐν τούτοις βλέπομεν αὐτὴν πολλάκις συνυπάρχουσαν μετ' ἀνοήτου διαγωγῆς καὶ καθεκαστὴν ἀπαντῶμεν εὐφρεστάτους ἀνθρώπους, ὧν τὸ πνεῦμα εἰς οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύει, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ προξενῇ ἡμῖν ἐνοχλήσεις καὶ δυσαρεσκείας.

Ὁ La Bruyère, ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ περὶ Χαρακτήρων, τοῦ ὁποίου ἐκάστη λέξις εἶναι χρυσοῦν ἔπος, διδάσκει ἡμᾶς ὅτι «ἡ ἀρχή τοῦ πνεύματος καὶ ὁ κοινὸς νοῦς, εἶναι πράγματα διάφορα μὲν τῇ φύσει, οὐχὶ ὅμως ἀσυμβίβαστα.»

Λαοὶ τινες δυστυχῶς, ἐν οἷς οἱ Γάλλοι (καὶ οἱ Ἕλληνες), ἐκτιμῶσι τὴν εὐφυΐαν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν, ζητοῦντες ἐν πάσῃ περιστάσει νὰ ἐπιδείξωσι πνεῦμα. Ἐκ τούτου συμβαίνει αὐτοῖς πολλάκις νὰ ἐρωτῶσι μετ' ἀπορίας τίνι τρόπῳ ὁ δεῖνα εὐφυὴς καὶ πνευματωδέστατος ἄνθρωπος ἔπραξεν ἀνοικονόμητόν τινα ἀνοησίαν. Οἱ οὕτω λαλοῦντες ἀγνοοῦσι, φαίνεται, τὴν ἰσπανικὴν πα-

ροιμίαν καθ' ἣν «Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ εὐφυΐα εἶναι συνώνυμα τῆς μωρίας, ὁσάκις δὲν κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.»

Ὁ ἔχων κοινὸν νοῦν δὲν ἔχει ἀνάγκην πνεύματος, τὴν δὲ ἀναγκαῖαν αὐτῷ παιδείαν δύναται εὐκόλως ν' ἀποκτήσῃ ἂν συνειθίσῃ νὰ κρίνῃ ὀρθῶς. Ἀλλὰ πλὴν τῆς χρησιμότητος εἰς τὸν βίον ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἐν μακρᾷ ὁπωσοῦν συναναστροφῇ ὀλίγον πνεῦμα μετὰ πολλοῦ νοὸς εἶναι μυριάκις πλέον εὐχάριστα τῆς ἀκρίτου εὐφυΐας. Μάρτυς τούτου ἔστω πάλιν ὁ Laroche-loucauld, καθ' ὃν «ὁ ἔχων πνεῦμα δύναται πολὺ μᾶλλον νὰ ᾔνῃ ἀνόητος ἄνθρωπος, οὐδέποτε ὅμως ὁ ἔχων κρίσιν.»

Οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω μετὰ τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἐλπίζων ὅτι θέλουσιν εὑρεῖ ἐν αὐτῷ πλήρη ἱκανοποίησιν οἱ ἀντὶ τῆς συγχρόνου ἐπιπολαίου εὐφυΐας ἔχοντες κοινὸν νοῦν, οἱ δὲ κάτοχοι τῆς τοιαύτης εὐφυΐας θέλουσιν αἰσθανθῇ τὴν ἀνάγκην νὰ υποβάλωσιν αὐτὴν εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

P.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

4.—Διὰ τὴν πολλὰ σώματα, ὅταν τ' ἀφῇσωμεν ἐλεύθερα χωρὶς νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπ' αὐτῶν φαινόμενη τις δύναμις μηχανικὴ, κινεῖται ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἐναντίον τῆς βαρύτητος, ὡς π.χ. ἐν τεμάχιον φελλοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμβαπτίζομεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἔπειτα τὸ ἀφίνομεν ἐλεύθερον;

Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀκολουθοῦσι τὸν νόμον τοῦ εἰδικοῦ βάρους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους. Τὶ εἶναι δὲ εἰδικὸν βάρος καὶ ποία ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους ἐξηγοῦμεν ἀμέσως. Ἄν κατασκευάσωμεν διάφορους σφαίρας ἰσομεγέθεις, ἴσας π.χ. πρὸς τὴν σφαῖραν σφαιριστηρίου, ἀλλὰ ἀπὸ διαφόρων οὐσιῶν, μίαν ἐκ φελλοῦ, ἄλλην ἐκ μολύβδου καὶ ἄλλην ἐκ χρυσοῦ καὶ τὰς ζυγίσωμεν, θὰ ἴδωμεν ὅτι δὲν ἔχουσι τὸ αὐτὸ βάρος. Ἄν δὲ συγκρίνωμεν τὸ βάρος ἐκάστης πρὸς τὸ βάρος ἴσης σφαίρας ἐξ ὕδατος, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ ἐκ φελλοῦ σφαῖρα ζυγίζει τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἐξ ὕδατος, ἐν ᾧ ἡ ἐκ μολύβδου ζυγίζει 12 φορὰς περισσότερον καὶ ἡ ἐκ χρυσοῦ κατασκευασθεῖσα 20 φορὰς. Ἄν δὲ τὸ βάρος τοῦ ὕδατος λάβωμεν ὡς μονάδα, οἱ ἀριθμοὶ $\frac{1}{4}$, 12 καὶ 20 ἐκφράζουσι τὸ εἰδικὸν βάρος τοῦ φελλοῦ, τοῦ μολύβδου καὶ τοῦ χρυσοῦ.

Ἐξ ἄλλου μέρους κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους, ὅταν ἐν σώμα ἐμβαπτισθῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος, χάνει τόσον ἀπὸ τὸ βάρος του, ὅσον εἶναι τὸ βάρος τοῦ ἐκτοπιζομένου ὕδατος· ἐπομένως ὠθεῖται πρὸς τὰ ἄνω ὑπὸ δυνάμει ἴσης πρὸς τὸ αὐτὸ βάρος.

Ἄν ὅθεν ἐμβαπτίσωμεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἐν τεμάχιον φελλοῦ, τοῦτο ὠθεῖται πρὸς τὰ ἄνω

ὑπὸ δυνάμει τετραπλασίας τοῦ βάρους του, διὸ καὶ ἀνέρχεται καὶ ἐπιπλέει ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τεμάχιον σιδήρου ἀνέρχεται ἐμβαπτίζομενον ἐντὸς ὑδραργύρου, ὡς ὁ καπνὸς πυρᾶς ἀνέρχεται εἰς ἀνώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας, τὰ δὲ νέφη διασχίζουσι τὴν ἀτμοσφαῖραν ὅπως ἐν πλοῖον τὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

ΤΟ ΑΝΩ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙΜΑΚΟΣ

Ἡμέραν τινά, λέγει ὁ μῦθος, αἱ ἀνώτεροι βαθμίδες τῆς κλίμακος ἐλάλησαν πρὸς τὰς κατωτέρους μεθ' ὑπεροψίας τὰ ἐξῆς· «Μὴ νομίζετε ὅτι εἴσθε ἴσαι μὲ ἡμᾶς. Σεῖς εἴσθε εἰς τὸν βόρβορον, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἄρχομεν ἐλευθέρως εἰς τὰ ὕψη. Ἡ ἱεραρχία τῶν βαθμίδων ἐγκατεστάθη ὑπὸ τῆς φύσεως, καθιερώθη ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ εἶνε νόμιμος.» Φιλόσοφος τις διαβαίνων ἐκεῖθεν ἤκουσε τὴν εὐγενῆ ταύτην γλῶσσαν, ἐμεδίασε καὶ ἀνέστρεψε τὴν κλίμακα.

HENRI HEINE.

ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΘΥΕΛΛΑ ΜΥΘΟΣ.

Εἰς τῶν Ἀθηνῶν τοὺς δρόμους ἄνεμος προχθεῖς ἐφύσα φοβερός ὥστε τυφὼν, καὶ ἡ κύνες εἰς στροβίλους ὄλη ἀναβρίπισθαι ἔφθανε μέχρι νεφῶν.

Κάρρη, ἄχυρα καὶ χῶμα καὶ ξυλάρια πολλὰ συνεχόρευον μαζὺ της, καὶ ἀνέβαινον, κ' ὕψοντο καὶ ἐπέτων ὕψηλα, κ' ἐτυφλοῦντ' ὁ παροδίτης.

«Τί καλὰ!» ἐνθ' ὕψοντο ἔλεγον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου, κ' ἔχαιρον ὁ σαρφετός.

«Δὲν θὰ μᾶς πατήσῃ πλέον διαβάτου ποὺς βανδάλου» ὁ θεὸς εὐλογητός!

«Δὲν θὰ σύρετ' εἰς τοὺς δρόμους τοῦ λοιποῦ τῶν Ἀθηνῶν» ἡ ζωὴ μας λεληθώς!

«κ' εἰς ἡμᾶς τὸ μέλλον τέλος ἀνατέλλει φαινὸν, «φεύγ' ἡ νάρκη καὶ τὸ σκότος.»

«Ἐλεγον ὑπερηφάνως ξύλα, ἄχυρα καὶ χῶμα, καὶ ἐπέτων ὕψηλα! καὶ οὐδ' ἔρριπτε κἂν βλέμμα τὸ ἀγέρωχόν των ὄμμα εἰς τὴν γῆν μας χαμηλά.»

Πλὴν ἐξαίφνης—δυστυχία!—Ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς τῆς ἐναερίου μάξης, διαβρῆγγυνται τὰ νέφη, καὶ νικάται ὁ βορρᾶς ὑπὸ ὁμβροῦ καὶ χαλάζει.

Βρέχει, βρέχει, βρέχει... ξύλα, κάρρη, ἄχυρα καὶ χῶμα παρασύρει ἡ βροχὴ, κ' ἐκ τοῦ ὕψους εἰς βορβόρου μαῦρον στρώμα θάπτει ὅλα των παγύ.

Οἱ καθαρίζονται τῶν δρόμων ὅλοι τότε ἐν σπουδῇ ἤλθον μετὰ τὰ σάρωθρά των, καὶ ἐσάρωσαν τὸν ὄγκον τὸν πολὺν καὶ ἀηδὴ τῶν τοσοῦτων καθαρμάτων.

Ἐπιμύθιον τοῦ μύθου; Ἀναγνώστά μου, ἂς λείπῃ εἰς τὸν σήμερον καιρὸν· ἂς τὸ εὖρ ὅστις θέλει, καὶ ἂν ὀλέῃ ἂς τὸ εἴπῃ ὁ μαντεύσας καὶ εὐρών.

1 Ἐκ τῶν Λυρικῶν ποιημάτων Ἀγγέλου Βλάχου: 1875.

Ἵπελογίσθη ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος λαλεῖ κατὰ μέσον ὅρον τρεῖς ὥρας κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, ἥτοι ἑκατὸν λέξεις τὸ λεπτόν, δεκαεννέα σελίδας εἰς 8" τὴν ὥραν, 52 τόμους τὸ ἔτος. Ἐννοεῖται δ' οἶκοθεν ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος δὲν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς δικηγόρους.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Τίς ἀπὸ σᾶς ἐπιμελεῖται τὴν ὑγίαν του πόσον, ὅσον καὶ τὴν περιουσίαν του; Μεταχειρίζεσθε τὰς δυνάμεις σας μὲ τόσῃν φειδῶ, μὲ ὅσῃν καὶ τὰ χρήματά σας; Ἀποφεύγετε τὰς καταχρήσεις καὶ τὰς ἀσυνέτους πράξεις μὲ τόσῃν προσοχῇ, μὲ ὅσῃν τὰς ἀσυνέτους δαπάνας καὶ τὰς κακὰς τοποθετήσεις τῶν κεφαλαίων σας; Κρατεῖτε ἀνοικτὸν λογαριασμὸν διὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν σας, ὅπως καὶ διὰ τὸ ἐπάγγελμά σας; Ἐξετάζετε κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν τί ὑπῆρξεν ἐπιβλαβὲς καὶ τί ὠφέλιμον εἰς τὴν ὑγίαν σας, μεθ' ὅσης φρονήσεως ἐξετάζετε καὶ τὰς ὑποθέσεις σας; (Emile Souvestre).

* Ἐὰν μόνον γνωρίσης πόσον ἀναξία εἶνε ἡ εὐνοία τῶν μεγάλων καὶ πόσον ἄστατος ἡ λεγομένη δημοτικότης, ἐὰν ἐννοήσης ὅτι ἐν αὐταῖς οὐδὲν ἄλλο, εἰμὴ ἀμοιβαία ἀπάτη ὑπάρχει, τότε οὐδὲ στιγμὴν θέλεις διστάσει νὰ καταφρονήσης τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ψευδῇ ταύτην λάμψιν. (Zschokke).

* Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα ὀλιγώτερον γνωστὸν παρ' ὅ,τι ὁλος ὁ κόσμος ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ, ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ.

* Ἡ ἀσφαλεστέρα μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας λαός τις δύναται νὰ γείνη ὁ ἔσχατος τῶν λαῶν, συνίσταται εἰς τὸ νὰ φαντάζεται πάντοτε ὅτι εἶνε ὁ πρῶτος αὐτῶν.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ὑγιεινὰ παραγγέλματα.

Πολὺ συντείνει εἰς τὴν ὑγίαν τὸ νὰ ἀερίζηται συχνὰ τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου. Πλανῶνται παρὰ πολὺ οἱ νομίζοντες ὅτι εἶνε ὠφέλιμον τὸ νὰ κρατῶσι κατὰκλειστα τὰ δωμάτιά των καὶ περιτριγυρισμένας διὰ παραπετασμάτων τὰς κλῖνας των. Ὁ ἀήρ, τὸν ὁποῖον τότε ἀναπνέομεν, εἶνε νοσηματικός, ἡ δὲ φύσις ἐκδιώκει τὸν τοιοῦτον ἀέρα ἐκτὸς ἡμῶν διὰ τῶν πόρων καὶ τῶν πνευμόνων. Εἰς ἓν κατὰκλειστον δωμάτιον δὲν δύναται τις ν' ἀναπνεύσῃ εἰμὴ ἀέρα ἥδη ἀναπνευσθέντα, μεθ' ἑκάστην δὲ ἀναπνοὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον διαφθείρεται ὁ ἀήρ. Ὅταν πληρωθῇ ὁ ἀήρ ἐκ τῆς ὕλης ἐκείνης ἣν ἀναπνέομεν καὶ ἥτις ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἡμετέρας τροφῆς, δὲν δύναται πλέον νὰ δεχθῇ καὶ ἄλλην, οὕτω

δὲ κατ' ἀνάγκην ἡ ὕλη αὕτη μένει ἐντὸς ἡμῶν καὶ μᾶς προξενεῖ διαφόρους ἀσθενείας.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Παραγγέλματα κατὰ τοῦ κεραυνοῦ.

Ὁφέλιμον εἶνε νὰ γνωρίζωμεν παραγγέλματα τινα, διὰ τῶν ὁποίων εἶνε δυνατόν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον νὰ προφυλαττώμεθα ἀπὸ τῆς μανίας τῶν στοιχείων. Περὶ τοῦ κεραυνοῦ παρατηροῦμεν ὅτι πρέπει:

1.- Νὰ μὴ καταφεύγωμεν ὑπὸ ὑψηλὰ δένδρα.

2.- Νὰ μὴ προφυλαττώμεθα ὑπὸ οἰκοδομὰς ὑψηλὰς, ὅταν αὗται προστατεύωνται ὑπὸ κεραυνωγῶν. Νὰ μὴ μένωμεν ὑπὸ θύραν ἀνοικτὴν, ὑπὸ τὴν μεγάλην θύραν αὐλῆς ἐπίσης ἀνοικτὴν, ἢ ὑπὸ προστέγασμα.

3.- Ν' ἀπομακρυνώμεθα τῶν τηλεγραφικῶν συρμάτων καὶ τῶν συρμάτων δι' ὧν κρούονται οἱ κώδωνες τῶν οἰκιῶν.

4.- Ν' ἀφίνωμεν ἀμέσως ἀπὸ τῶν χειρῶν ἡμῶν πᾶν ἐκ μετάλλου ὄργανον, (οἶον ὄπλο, δρεπάνην, δίκελλαν κλπ.), καὶ ν' ἀπομακρυνώμεθα αὐτῶν.

5.- Ν' ἀπομακρυνώμεθα ἐπίσης ἀπὸ τῶν ἀμαξῶν.

6.- Ἐὰν τὰ ἐπιφέροντα τὴν θύελλαν νέφη εὐρίσκωνται πολὺ χαμηλὰ καὶ ὑπεράνω τοῦ τόπου ἐνθα εὐρισκόμεθα, πρέπει νὰ πίπτωμεν κατὰ γῆς ἀμέσως, ὅταν δὲν ὑπάρχουσι δένδρα ἢ ἄλλα ἀντικείμενα ἐκεῖ πλησίον.

7.- Ἐπὶ ὁδοῦ, ἐχούσης ἐκατέρωθεν δένδρα τοῦ αὐτοῦ ὕψους, πρέπει νὰ βαδίζωμεν ἐν τῇ μέσῳ αὐτῆς, ἢ κάλλιον, ἐὰν ἦνε δυνατόν, ν' ἀπομακρυνώμεθα αὐτῆς, εἴτε πρὸς τὸ ἐν εἴτε πρὸς τὸ ἕτερον μέρος.

8.- Ἐπὶ πεδιάδος, ν' ἀπομακρυνώμεθα πάλιν παντὸς ἐξέχοντος ἀντικειμένου, οἶον μύλων ἢ τηλεγραφικῶν στύλων.

9.- Εὐρίσκόμενοι τυχὸν ἐπὶ τοῦ ἵππου ἢ ἐν τῇ ἀμάξῃ, πρέπει νὰ καταβαίνωμεν, καὶ ἀφοῦ δέσωμεν τὸν ἵππον ἀπὸ δένδρου ἢ ἀπὸ στύλου, πάλιν ν' ἀπομακρυνώμεθα.

10.- Ἐντὸς τῶν οἰκιῶν πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τοὺς σωλῆνας τῶν θερμαστρῶν, τὰς ἐκ σιδήρου κλῖνας, τὰ μέρη τῆς οἰκίας ὅπου εὐρίσκονται τυχὸν πολλὰ ἐκ μετάλλου ἀντικείμενα, αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἐπιχρύσους εἰκόνας, καὶ τὰς βιβλιοθήκας, ὅταν περιέχουσι βιβλία δεμένα.

11.- Πρέπει νὰ κλείωμεν τὰ παράθυρα καὶ νὰ μὴ μένωμεν πλησίον αὐτῶν· πρέπει νὰ μεταβαίνωμεν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς οἰκίας, ὅταν ἡ θύελλα ἔρχεται ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους.

12.- Ἐπὶ πλοίου πρέπει ν' ἀπομακρυνώμεθα τοῦ ἱστοῦ καὶ τῆς μηχανῆς τοῦ ἀτμοπλοίου.